

3/ W W W

25747/B

1857

2/

Sup. [unclear]

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30530398>

Currat penna licet, tantum vix scribitur anno,
 Quantum uno reddunt praela Batava die.
 Addidit inventis aliquid Germania tantis.
 Hollandus coepit, Teuto peregit opus.

P. SCRIVERIUS.

74715

PROEF
VAN
LETTEREEN,

Welke gegooten worden in de Nieuwe Haerlemsche

LETTERGIETERY

VAN

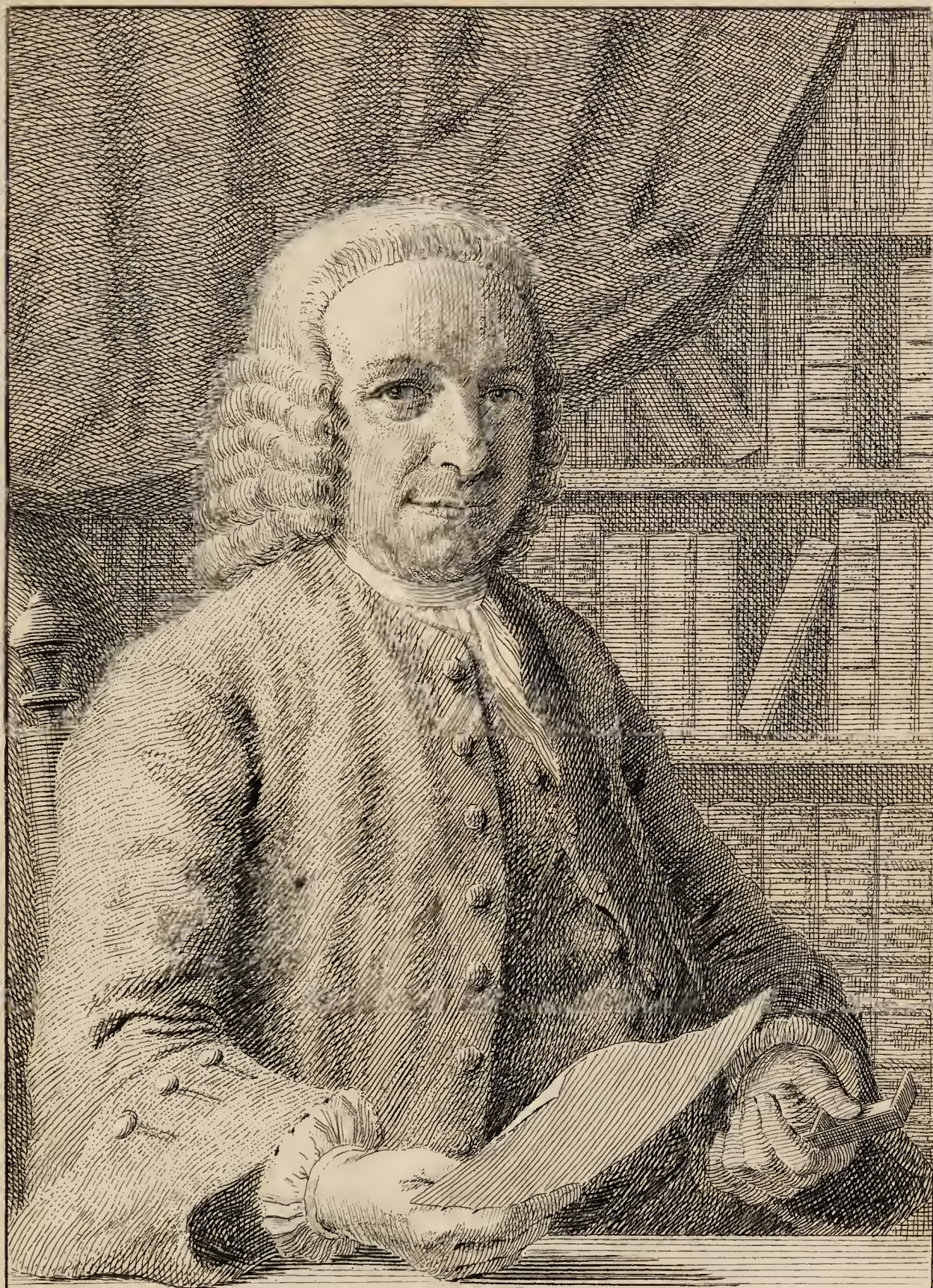
J. JENSCHEIDT

1768.

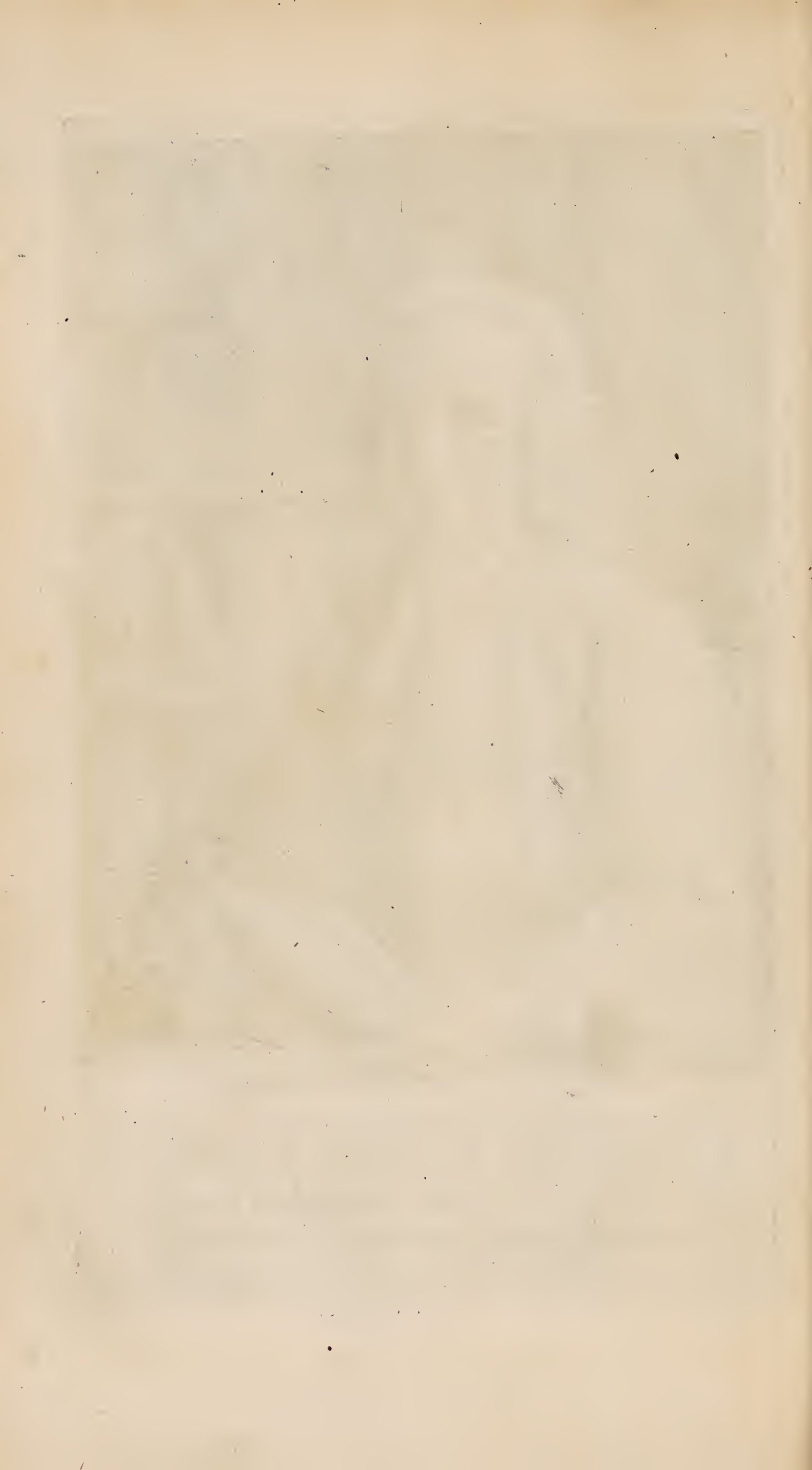
A. van der IJden inv. et fecit 1741.

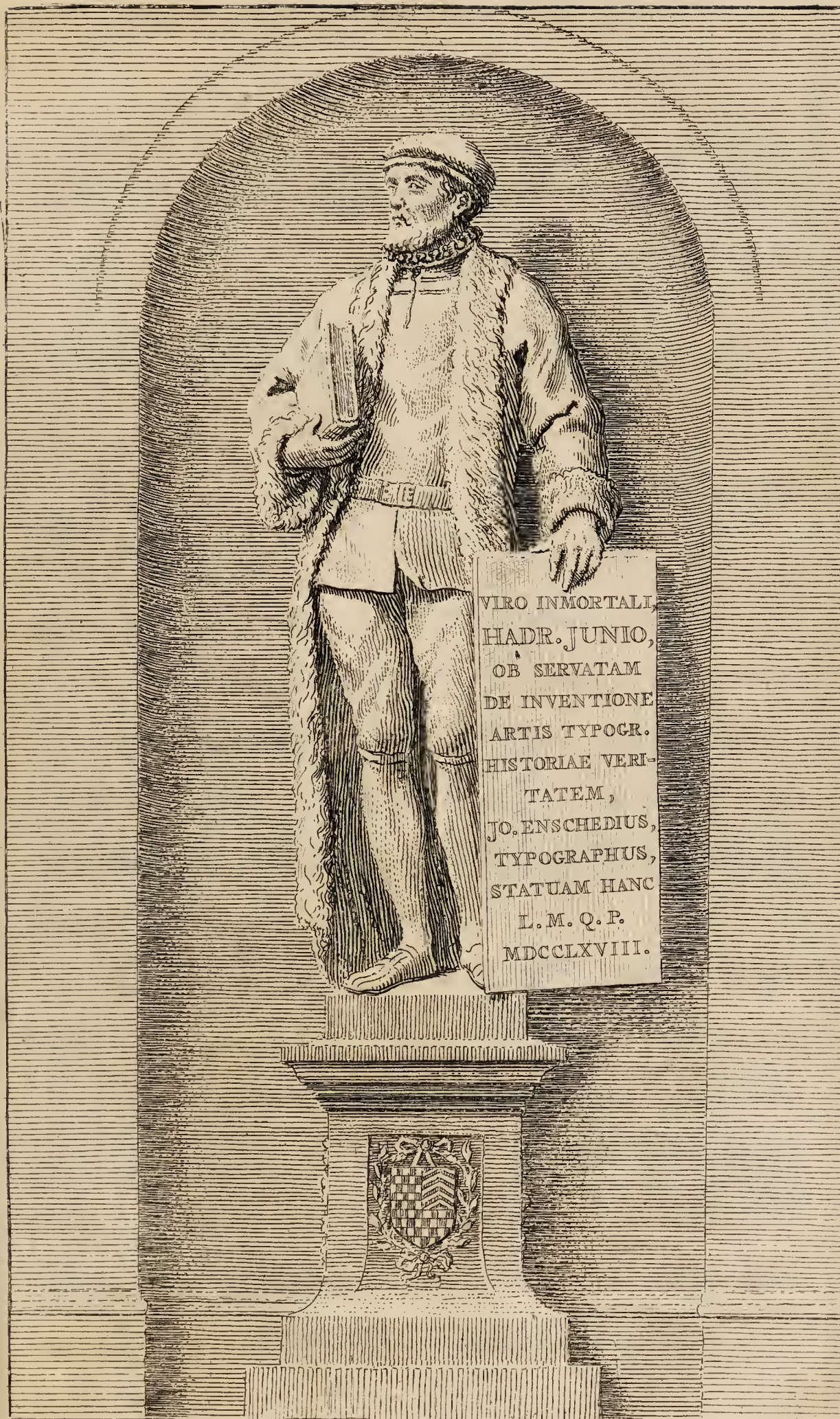
JOANNES ENSCHEDE,
Lettergieter en Boekdrukker,
Gebooren den 10 Juny 1708. in Haarlem.

C. v. Noorde, ad Viv. del. & Fe. 1768.

LAURENTIO
JOANNIS F.
SCAB. HARLEM.
ARTIS TYPOGR.
INVENTORI,
JO. ENSCHEDIUS,
TYPOGRAPHUS,
ET TYPORUM
FUSOR, HANC
STATUAM
PROTOTYPOGRAPHI
GRATI ANIMI
MONUMENTUM,
POSUIT HARL.
MDCCLXVIII.

VIRO INMORTALI,
HADR. JUNIO,
OB SERVATAM
DE INVENTIONE
ARTIS TYPOGR.
HISTORIAE VERI-
TATEM,
JO. ENSCHEDIUS,
TYPOGRAPHUS,
STATUAM HANC
L. M. Q. P.
MDCCLXVIII.

o. v. m. f.

VOOR-BERTCHT

A A N A L L E

KONST-MITNWAARS

E N

BOEKDRUKKERS.

De Letteren, die door deeze Letter-Proef vertoond, en in de Haerlemfche Lettergietery gegooten worden, hebben reeds het Getuigenis van Koningen, Prinzen en voornaame Geleerden van Europa weggedragen, als de fraaifte en fchoonfte Letteren, die ooit in Europa, zedert de Uitvinding der loffelyke Boekdrukkonft, gezien zyn.

Wylen de Heer Rudolph Wetstein heeft den grond gelegd tot deeze Gietery. Hy was in 't bezit van drie à vier uitmuntende Griekfche Schriften, die zyn Vader en Groot-Vader, te Bazel in Zwitferland, hadden of gekogt of laaten maaken. De aanleiding daar toe blykt uit het volgende Verhaal.

A

De

De Heer Joaſn Michaël Fleiſchman,
gebooren te Neurenberg, in Duitſchland, in
het Jaar 1701, wierd, een Jongeling en de
Latynſche Schoolen gepaſſeerd zynde, in zyne
Geboorteplaats door zyn Vader, dewelke al-
daar het Eer-Ampt van Capitein der Burgery
bekleedde, beſteld om het Lettergieten te leeren
by eenen C. Hardwich, Lettergieter aldaar;
hy maakte in korten tyd zulken voortgang in
die Konſt, dat hy binnen weinige Jaaren één
der beſte en vaardigſte Lettergieters-Gezellen
wierd. Aldaar leide hy teffens den grond van
zyne kennis van het Letter-Stempelfnyden, en
verbéterde die Gieterij aanmerkelyk, met het
geen ontbrak, daarby te maaken. Eindelyk,
ziende dat Neurenberg de plaats niet was daar
hy zyne onverzadelyke Luſt kon voldoen, om
volmaakt in de Konſt van 't Letter-Stempel-
fnyden te worden, beſloot hy vreemde Landen
te gaan bezoeken, om, waar het mogelyk, in
dezelve van grooter Konſtenaars te kunnen pro-
fiteeren. Met dat oogmerk verliet hy den eer-
ſten October 1727 zyne Geboorte-Stad Neuren-
berg,

berg, voorneemens zynde, om over Holland en Vrankryk naar Engeland te gaan. Te Frankfort aan den Main aankomende, geraakte hy aldaar op eene Lettergieterij (zo ik meen, de eer-tyds vermaarde Lutherfche Schrift-Gieffery) aan het Werk; hy hield zyne kundigheid in het Letter-Stempelfnyden bedekt, en befloot, na aldaar één Jaar gewerkt te hebben, zyne reize naar Holland voort te zetten, hield zich eenige dagen te Maintz op, en vertrok uit die Stad den 13 October 1728, en kwam vervolgens twee à drie Weeken daarna in Amsterdam. Aldaar geraakte hy op de Lettergieterij van wylen de Heer Jzaak van der Putte aan het Werk; zyne kundigheid in het Letter-Stempelfnyden ontdekte hy hier zo min als te Frankfort, ook duurde zyn verblyf aldaar niet lang. Naauwlyks vier à vyf Weeken daar aan het Gieten geweest zynde, ging hy naar 's Gravenhage, alwaar hy op de nieuw-opgereehte Lettergieterij van de Boekverkoopers R. C. Alberts en H. Vitwerf één Jaar met Lettergieten doorbracht; die Lettergieterij wierd beftierd

en voortgezet door eenen Letter-Stempelsnyder
J. M. Smit, die voor hen in 1728 eene nieuwe
Descendiaan Romein, in 1729 een Mediaan
Romein, en een Grootte Garmond Romein sneed.
Men had hier te Lande, sedert den vermaar=
den Christoffel van Dyk, geenen Letter-Stem=
pelsnyder gehad, en wylen Dirk en Barth.
Voskens, Vader en Zoon, Lettergieters in
Amsterdam, hadden die Konst voor hen zelven
geoeffend, en waren beroemd geworden wegens
eenige door hen gesneedene fraaye Schriften,
waardoor zy eenen grooten Lof verkreegen, zo
dat het Werk meest al van binnen en buiten
's Lands hen toevloede, en zy meer te doen
hadden, dan zy af konden. Die uit 's Hage,
zoekende voordeel daar mede te doen, deeden
hun best, om zich vermaard te maaken. Nooit
was 'er schooner gelegenheid opgekomen, dan
zich te bedienen van de Konst van den Heer
Fleischman, die zich aan hen bekend maakte
als Letter-Stempelsnyder, en teffens liet zien
eene door hem begonnen Grootte Descendiaan
Romein, die hen zodanig behaagde, dat ge=
melde

melde Alberts en Vitwerf met Fleischman
overeen kwaamen, om, als dezelve, benevens de
daartoe behoorende Grootte Descendiaan Curcyf,
afgesneeden en gejusteert waren, van hem te
koopen, en in hunne Gieterij intelyven; Deeze
twee Schriften zyn de eerste Proeffstukken van
zyn Letter-Stempelsnyden hier te Lande ge-
weest en volëindigt in 1729. Het duurde wei-
nige Jaaren, dat de Compagnieschap van de
nieuw-opgereehte Lettergieterij van R. C. Al-
berts en H. Vitwerf in stand bleef. De
eerstgemelde raakte van de Lettergieterij af,
en dezelve wierd naar Amsterdam getranspor-
teerd, en de Heer Hermanus Vitwerf alleen
zettede dezelve aldaar voort; ook verbond zich
de Heer J. M. Fleischman door een weder-
zyds Verdrag, geteekend den 30 Mai 1730,
aan gemelden Heer Vitwerf als Letter-Stem-
pelsnyder, voor den tyd van twee Jaaren,
eindigende dat Verdrag den 30 Mai 1732; in
dien tyd heeft hy voor die Lettergieterij nog
gesneeden eene Mediaan Romein en Curcyf,
en Grootte Garmond Romein en Curcyf. In

het Jaar 1733 gaf de Heer H. Vitwerf eene Letterproef van die zes Schriften uit, daardoor geraakte die Lettergieterij in opgang, en zelfs vermaard buiten 's Lands. De Letterfnyder Smit is, volgens rapport my gedaan, uit 's Hage naar Berlyn vertrokken. De zes bovengemelde Schriften, zo even gemeld, waren de Eerstelingen van zyne Konst hier te Lande. Hy heeft my dikwils verhaald, dat hy wenschte, datze nooit het licht hadden gezien, om dat hy naderhand veel fraaijer gemaakt heeft; doch ik heb dat voor eene zwakheid in hem gehouden. De Romeinsche zyn gantsch niet flegt.

In 't Jaar 1732 sneed hy een Augustyn. Romein en Curcyf voor zich zelve, welk Schrift naderhand door Wetstein van hem is gekogt, en zich thans in deeze Lettergieterij bevind; en in 1733 ondernam hy het eerste Nederduitsche Schrift te snyden, namentlyk de Parel Duits. De Heer Rudolph Wetstein, een der vermaardste Boekhandelaaren deezer Eeuw, was in dien tyd bezig met het drukken van eene Maleitsche Bybel, voor de Neder-

land-

landfche Ooftindifche Compagnie, met Euro-
peefche of eigentlyk Romeinfche Letteren, en
gebruikte daartoe, om de vreemde Klanklette-
ren (volgens de Dialect van 't Maleitfch)
te fryden, een zeker Engelfchman Jallifon;
doch gemelde Wetstein kreeg eerft te laat ken-
nis aan den Heer Fleifchman. Hy liet aan
gemelde Heer Wetstein zien zyn nieuw gefnee-
den Schrift Parel Duits; dat fraaye Schrift,
beneffens de reeds hier bovengemelde zes Schrif-
ten, maakte een groote indruk op de Geest van
den Heer Wetstein; hy moedigde Fleifchman
aan, om een Lettergieterij voor zich zelve
op te rechten, het welk ook door Fleifchman
wierd in 't werk gefield, maakende daartoe alle
de benodigde Instrumenten en Gereedfchappen,
Letter-Vormen &c.; doch naauwlyks één
Jaar daarmede bezig geweest zynde, kwam eene
groote verandering in dat voorneemen. De
Heer Rudolph Wetstein, die een groot Ken-
ner en Liefhebber der Boekdrukkonft, en voor-
namentlyk der Lettergieterij was, welke, zo
als hy aan Fleifchman verklaarde, meer dan

der=

dertig Jaaren na zo een. Konstenaar gezocht had, kreeg zulk een behagen in de Letteren van Fleischman, dat hy hem voorstelde de reeds begonnen en nieuw-opgerekte Lettergieterij van hem te koopen, waarin Fleischman, ik weet niet om welke reden, bewilligde. Alles wierd aan Wetstein, stuk voor stuk, naar hunne waarde overgelaaten, waaronder ook begrepen waren de Parel Duits en Augustyn Romein en Curcyf, en andere reeds begonnen Schriften. Toen wierd door Wetstein en Fleischman die begonnen Lettergieterij met eenen verdubbelden yver voortgezet. Fleischman verkoos van Amsterdam naar Edam te gaan wonen, en nam van Amsterdam twee bekwaame Lettergieters-Knechts in zyn dienst aan; één derzelver is thans de Meesterknecht en Directeur myner Lettergieterij; de eerste Schriften, die hy aldaar met snyden en justeeren eindigde, waren de Descendiaan Romein en Curcyf; onder het snyden en justeeren wierden ook die Schriften gegooten voor de Drukkery van den Heer Wetstein; vervolgens

gens de Brevier Romein en Curcyf, en de Garmond &c.

Van alle de Letteren en Schriften, die de Heer Wetstein door den grooten Fleifchman liet fnyden, wierd een wederzyds Verdrag gemaakt, en bedongen, dat de laatftgemelde van en beneffens den Stempel moest leveren een gejuſteert en één à twee ongejuſteerde Schriften, ja zelfs van de meest gebruikelyke drie à vier ongejuſteerde compleete Schriften, en dat hy aan niemand, wie 't ook zy, eenige Afflag zoude mogen verkoopen of leveren; dat Verdrag heeft ook ſtand gehouden tot op het overlyden van den Heer Wetstein in den Jaare 1743, wanneer ik het geluk heb gehad, beneffens myn Vader zalgr. de gantsche Lettergieterij van den Zoon van Wetstein, met alle de Stempels, gejuſteerde en ongejuſteerde Matryzen, door koop, magtig te worden.

Het Verdrag wierd door my op den zelfden voet gecontinueerd; ingevolge van dien bezit ik van alle de Schriften, waarvan de Geboorte-Jaaren in deeze Letter-Proef zyn gemeld,

alle de Stempels, en van ieder een gejusteert
Schrift, ja van zommigen twee gejusteerde
Schriften, behalven nog de ongejusteerde
Schriften, mede twee à drie van ieder Soort.
Daar is geen voorbeeld, dat 'er ooit in deze
Zaak voor de Nakomelingfchap zodanige zorg
is gedragen, als door Wetstein en my is ge-
fchied. In deze Lettergieterij bevinden zig,
behalven de gejusteerde Schriften, een getal
van ruim 160 ongejusteerde Schriften; ook heb
ik van de Groote Capitaale Letteren, die de
Heer J. F. Rosart voor my gefneden heeft,
eenen dubbelden Afslag, beneffens de Stem-
pels. Achtien Jaaren heeft de groote Kon-
ftenaar J. M. Fleischman voor my alleen
doorgebragt in het fnyden van menigvuldige
Schriften, en aankleeven van dien. Hier
bevinden zich acht-en-zestig Doozen met Stem-
pels van Fleischman, en twaalf dito van
Rosart. Dit alles is een voorzorg en arbeid
voor het Nageflacht voor verfcheidene toeko-
mende Eeuwen; en, indien het de Goddelyke
Voorzienigheid gehengt, dat deze Lettergie-
terij

terij in goede handen blyft, en de Bezitters die in goeden ftand houden, en niet verwaarloozen, zal, na verloop van verſcheidene honderd Jaaren de Naam en Konſt van Fleiſchman nog in achting zyn, en zyne Bevorderaars daarby gedacht worden.

Na dat de Huiſvrouw van den Heer J. M. Fleiſchman in 1749 overleeden was, beſloot hy in 't volgende Jaar van Edam te vertrekken, en in Amſterdam te gaan woonen om nader by de Haerlemſche Lettergieterij te zyn, die hy had gekweekt en groot gemaakt. Hy bleef in Amſterdam tot in 't Jaar 1763, wanneer hy zomtyds wat ongeſteld begon te worden, het welk veel al, naar myne gedachten, daardoor veroorzaakt wierd, dat hy al te ſtipt by zyn Werk was, en te weinig uitſpanning nam, om zig zomtyds door eene aangenaame Wandeling en Lucht te verkwikken. Ik ried hem ſterk aan, Haerlem tot zyn Woonplaats te verkiezen. Hy beſloot eindelyk daartoe, en kwam in 't begin van September 1763 alhier woonen. Zyne kwaal, welke eigentlyk eene

Borstzichte was, nam eerder toe dan af, waar-
by nog eenige Melancholie kwam, gelyk het
gemeenelyk in diergebyke Ziektens gaat. Na
verloop van eenigen tyd verbeeldde hy zich,
dat de Lucht te Amsterdam beter met zyn
gestel overeen zou komen, zo hy weder aldaar
ging wonen, alwaar hy te vooren gezond was
geweest, en hy wierd daartoe van eenige zynere
Vrienden aangeraaden: Hy nam dan het be-
sluit derwaarts te vertrekken, na ruim drie en
een half Jaar in Haerlem gewoond te hebben.
Maar wel verre van in Gezondheid te beteren,
wierd zyne Borstkwaal hoe langer hoe flechter.
De Dubbelde Garmond Geschreeven is het laat-
ste Schrift, hetwelk hy voor deeze Gieterij
gesneden heeft, en het justeeren der Matry-
zen van dat Schrift, was ook zyn laatste
Werk. Toen hy my die half April laatst-
leeden overleeverde, was hy zeer zwak, en
zeide: Zie hier myn laatste Werk, ik zal
nooit meer justeeren. Zyne Ziekte nam zoda-
nig toe, dat hy sedert niets meer gewerkt heeft.
Vyf dagen voor zyn overlyden gaf hy aan

zyn

zyn eenigen Zoon en Erfgenaam, de Heer Abraham Fleifchman, Mr. Chirurgyn, woonende te Ouderkerk aan den Amftel, niet onduidelyk het gevoelen zynner aannaderende Dood te kennen, en met hem over zyne na te laatene Gereedschappen fprekende, zeide hy: Zoon! al wat gy hier in doet, fprekt eerst met Joh. Enfchedé te Haerlem! een vooruitzicht, hetwelk hy my reeds drie Jaaren te vooren mondeling ook had te kennen gegeven; namentlyk, dat, indien ik de Gereedschappen, tot het Letter-Stempelfnyden behoorende, begeerde, om ze in deeze myne Lettergieterij, die hy gegrondveft en gebouwd had, intelyven, dat ze dan in geen andere handen zouden komen. Dit heeft ook, na zyn Dood, zyn volle beflag gekreegen. Ik heb met den gemelden Chirurgyn Abraham Fleifchman een minnelyk Vergelyk getroffen; waardoor my alle de Gereedschappen zyn afgestaan; ook zyn daaronder begreepen alle de Contra-Poinçons, die hy in zyn Leven gemaakt heeft, dewelke, als nu van geen dienft meer zynde, evenwel als een

Dierbaar. Overblyffel en Nagedachtenis by
deze Lettergieterij zullen en moeten bewaard
worden, dewyl wylen den Heer Fleifchman
wel voorzag, dat de een of ander Plagiariſche
Stempelfnyder, t'eeniger tyd, anderszints de-
zelve zoude kunnen gebruiken, om dus, als de
Kraai van Efopus, met eens anders Veëren
te pronken, hetwelk nu voor altoos is voorge-
komen. My is uit het Boek en de Aanteeke-
ningen van den Grooten Fleifchman ten vollen
bekend, wat hy, behalve voor deze Letter-
gieterij, ook voor andere Lettergieterijen bin-
nen deze Provincie, en voor Duitſchland,
gefneeden heeft, en dus zal het niet licht ge-
beuren, dat iemand de ftoutheid zal hebben,
om Fleifchmans Werk voor zyn eigen uit te
venten.

Eindelyk afgemat van den grooten arbeid,
dien hy in zyn Leven gedaan heeft, gaf hy
zyne Ziel en grooten Geest, Gode, zynen
Schepper, over, en overleed in Amſterdam,
den 27 Mai 1768, in den Ouderdom van om-
trent 67 Jaaren; terwyl de Faam zyn Geest
aan

aan de Onsterfelykheid overbragt, wierd het stoffelyk Lichaam den tweeden van de volgende Maand Juny, met een plechtige Lykstaatsie, in de Lutherfche Oude Kerk, aan de Aarde, waarvan het genomen is, weder gegeeven.

Zeventig onderscheidene Schriften, zo Griekfche, Latynfche, Curcyffche, Arabifche; Maleitfche, Nederduitfche en twee Gefchreevene Italiaanfche Schriften van 's Mans Hand en Konft, zyn in deeze Lettergieterij bevindelyk. Zedert de Uitvinding der Boekdrukkonft, is 'er geen zo uitmuntend Letterstempelfnyder geweest, die zo veele Schriften gemaakt en nagelaaten heeft, als de Heer Fleifchman. De Stempelfnyders Dirk en Barth. Voskens, in Amsterdam, hebben zich in 't begin deezer Eeuw door nieuw gefneedene, en toen fraaye Augustyn, Mediaan en Garmond Romeinfche Letteren; alsmede door een Augustyn Griekfch, met lof, bekend gemaakt; even gelyk in de voorgaande Eeuw de Lettergieterij van J. J. Schipper, in Amsterdam,

vermaard geworden is door den konstigen Letter-
Stempelsnyder Christoffel van Dyk; waarvan
zich in deeze Haerlemsche Lettergieterij nog
veele zeer fraaye Schriften bevinden, die in het
Jaar 1767 door aankoop daarby gekomen zyn.
Doch die Flonkerlichten zyn door de opgaande
Zon van gemelde J. M. Fleischman in glans
verminderd, nademaal de laatstgemelde Kon-
stenaar dat getuigenis in 't Graf wegdraagt,
dat hy hen in Konst en Bekwaamheid overtrof;
zynde geweest de alleruitmuntendste Letter-
Stempelsnyder, die 'er ooit geweest is, en mo-
geelyk komen zal; gelyk zulks de Binnen- en
Buitenlandsche Nieuwspapieren getuigd hebben.

Het allergrootste Konststuk door gemelde
Fleischman in 1760 ten einde gebracht, is de
volkomene Muziek; een Werk, waaraan hy
omtrent twee Jaaren heeft gearbeid. Een
goede Letterzetter, eenmaal het begrip van de
behandeling gevat hebbende, kan zulks zo ge-
makkelyk zetten als de gewoone Letteren, hoe-
wel zo spoedig niet, om de oplettendheid, die
'er vereifcht wordt, van geen misflagen te be-
gaan.

gaan. De Proef en het Bewys daarvan heb ik getoond, door 48 zogenaamde Haerlemfche Zangen, in 1762; alsmede door een Muziek-Stuk in Quarto, van 260 Bladzijden, zynde het Werk van Mozart, over het Behandelen der Viool, in 1766 uitgegeeven. Alles, zo wel Nooten, Linien, Verbindingen, als Blind-goed &c. word op Parel Corpus gegooten. Dat Konftstuk der Muziek-Matryzen en Stem-pels, overtreft zeer verre de Muziek-Characteren, die in Duitfchland, zedert 1755, zyn uitgekomen.

De Descendiaan Romein en Curcyf is wel dat Schrift, het welk doorgaans op alle Lettergieterijen meeft gegooten wordt, en op de voornaamfte Drukkeryen het meeft in gebruik is. In deeze Lettergieterij zyn drie Descendiaan Romeinfche en drie Descendiaan Curcyffche Schriften, alle van den konftigen Fleifchman gefneeden. Daar is geen voorbeeld van bekend. Zo ook van de Nederduitfche Schriften; Van de Grootte Kanon tot Robyn Duits ingeflooten. Alle zynze van den grooten Fleifchman!

De Griekſche Schriften in deeze Lettergieterij zyn voortreffelyk. De Auguſtyn en de Descendiaan Griekſch, beide van Fleiſchman gefneeden, zyn zeer ſchoon; men vind diergelyke Schriften nergens. De voornaamſte Univerſiteiten van Europa bedienen zich van dezelve. By het grootſte gedeelte dier Schriften bevinden zich alle de Stuk-Letteren, zo dat men daar mede alle de oorspronklyke Griekſche Aucteuren, in navolging van den beroemden Aldus Manutius, kan drukken. Wordenſe begeerd naar de hedendaagsche manier, naar den trant van Profefſor Leusden, men kan de Stuk-Letteren 'er aſlaaten.

De Heer J. M. Fleiſchman heeft in 1756 en 1757 nog zeven Soorten Armeniſche Schriften gefneeden, die verwonderlyk fraai zyn, voor den Heer Arachiel di Paulo, in Amſterdam, dewelke van de Stempels en Matrizen alleen de wettige Bezitter is.

Het groot getal van Giet-Vormen, daar de Letteren in gegooten worden, door Fleiſchman gemaakt, verdient ook byzondere aanmerking.

In

In deese Lettergieterij bevinden 'er zich een ge-
taal van over de honderd stuks. Nooit te vooren
zyn 'er zulke konstige Giet-Vormen gezien. Ook
nooit te vooren zulke konstige en Mathematisch
volmaakte Matryzen. Dit is de Proef van
's Mans konst en vlyt: Dat, hoe moeyelyke
Stukken het in kunst ook hebben mogen zyn,
hy nooit daarin eenige verandering heeft behoe-
ven te maaken; daarin overtrof hy alle voor-
gaande Letter-Stempelfnyders, en mogelyk die
na hem zullen komen. Liefde en Yver voor
de Konst stelde hy altoos boven eigen belang.

Voorts dient nog gemeld te worden, dat
eerst onder het drukken van deese Letterproef,
my in den zin is gevallen het Jaar te stel-
len, wanneer Fleischman de Schriften ge-
fneeden heeft. By alle de Schriften, die
ik van den Heer Rosart bezitte, behoorde het
ook te staan; derhalven is nog te melden,
dat laatstgemelde Heer Rosart, meest alle
de Groote Capitaalen, zo Romeinsche, Cur-
cyfsche als Geschaduwde; ook de Groote en
Kleine Kanon Romein en Curcyf; de Pa-

ragon Romein en Curcyf, en meest alle de Bloemen gesneden heeft; al het overige is, of voor het grootste gedeelte van den konstigen Fleischman, of uit de Lettergieterij van J. J. Schipper, afkomstig.

Alle de Letteren van deeze Lettergieterij, door den grooten Fleischman gemaakt, hebben, behalven haare ongemeene sierlykheid, nog eene uitneemende hoedaanigheid, die men eigentlyk op de Letter-Proef niet kan ontdekken; maar die alleen op de Letter zelve kan gezien, en door het gebruik ondervonden worden; naamlyk, datze alle door dien bekwaamen Konstenaar met Contra-Poinçons veel dieper zyn gesneden, dan de Letterfnyders van deeze laater Eeuw doen, also sommige in 't geheel geen Contra-Poinçons gebruiken, en maar de diepten met het Graveer-yszer uitsteeken &c. Geene Letter-Stempels kunnen goed en deugdzaam gemaakt worden, dan alleen door Contra-Poinçons. Wyben de Heer Fleischman heeft my betuigd, dat hy voor de Schriften van wylen Christoffel van Dyk eene bysondere achting had, om datze

ook

ook meest allen door Contra-Poinçons gemaakt zyn; zulke Letteren, van goede Letter-Specie gegooten, kunnen meer dan de helft langer gebruikt en bedrukt worden, en zyn dus dubbeld Geld waardig.

De Heer Fleischman heeft ook een byzonder Geschrift opgesteld, over 't Stuk van het Letter-Stempelfnyden en de Contra-Poinçons, en aangetoond: 1. Hoe het Staal en Koper behandelt wordt. 2. Wat 'er vereischt wordt in een Letter-Stempelfnyder. 3. Hoe weinig 'er geweest zyn, die daarin uitgemunt hebben. 4. Dat de tegenwoordige Letter-Stempelfnyders geen Contra-Poinçons gebruiken. 5. De Voordeelen, die de Drukkers, van Letteren, door Contra-Poinçons gemaakt, ondervinden, &c. Mogelyk zal ik op zyn tyd en plaats nog gebruik maaken van dat Opstel.

De respectieve Boekdrukkers van Europa zien dan uit deeze Letterproef, wat al tyd en vlyt, en groote kosten gedaan zyn, om deeze Lettergieterij tot den uitersten top van Volmaaktheid te brengen, die, zo dit my geoor-

loofd is te zeggen, tegenwoordig eene Cieraad is voor myne Vaderlyke Stad, waarin, voor drie Eeuwen. Laurens Janfen Koster, de eerste Letter- en Figuursnyder in Houte Tafelen, en ook de eerste Lettergieter, op eene gebrekelyke wyze, met Letteren van Tin, is geweest; hebbende deeze eerste Vinder geenzins Houte beweegbaare Letteren gebruikt; gelyk de laateren, en sommige noch levende Geleerden, stellen, welken het Mechanique van de Lettergieterij niet verstaan, en dus geweldig dwaalen van het Spoor der eenvoudige waarheid. Ervaarene Letter-Stempelsnyders en Lettergieters kunnen over die Eerstelingen der Boekdruk-konst beter oordeelen, dan zulke Geleerden.

De Heer J. M. Fleischman heeft, op myn verzoek, de eerste Drukken van Laurens Koster naauwkeurig onderzocht, en klaar en duidelyk bevonden, dat de Spiegel der Behoude-nis, Eerste en Tweede Druk; de beide stukken van den Donatus, en 't kleine Gebeden Boekje, allen met gegootene Letteren, van week Me-taal (waarschynelyk van Tin) zyn gedrukt;

meer

meer dan duizende Lettergieters-Bewyzen en Spooren heeft hy daarin ontdekt en aangetoond, en elke Letter spreekt, dat zy van Metaal is gegooten, en het is zo klaar en duidelyk te zien, dat daar geen de minste twyffel over blyft; zyne Aanteekeningen zyn, door zyn Zoon, my ter hand gesteld, en ik denk dezelve, by leven en gezondheid, aan 't Publyk mede te deelen.

Dus is het niet alleen de Heer J. C. Seiz, een gebooren Hoogduitscher, maar nu ook de Heer Fleischman, ook een Duitscher, die van de waarheid overtuigd geweest zyn, dat die Boeken met gegootene beweegbaare Letteren gedrukt zyn.

Een Zaak, die in geschil is tusschen Duitschers en Hollanders kon nooit beter beslist en afgedaan worden, als door Duitschers zelven. Fleischman was alleen daartoe genoeg in staat, en zyn ondervinding en oordeel is alleen besliffende, en sloopt alle monden. Men behoeft geene Maatschappyen der Weetenfchappen tot Scheidslieden

te stellen. Konfenaars moet men in hunne
Konft geloof geeven!

Voor de Liefhebbers der Boekdrukkonft
heb ik hier achter laaten volgen vyf byzondere
Oude Schriften, waarvan vier Oude Holland-
fche zyn; van allen bezit ik de zeer raare en
vreemd gejuſteerde Matryzen in myne Gieterij.
Echter zyn daarop, byna van gemeen Lood,
en dus ook van zeer week en zagt Metaal,
die Letteren gegooten, waarvan ik een Afdruk
vertoon. Die dezelve Letters naauwkeurig
beziat, zal, indien hy zonder vooroordeel te
werk gaat, genoodzaakt zyn te bekennen, dat
die Letteren, niettegenſtaande derzelve ſchreeu-
wende ongelykheid, echter gegooten zyn; zy
hebben dezelve Gebreken, welke de Letters van
Kofter hebben, en nochtans zyn ook die ge-
gooten, en niet van Hout gefneeden. Dus
zien de Liefhebbers der Boekdrukkonft uit die
Oude Letteren de Konft byna in haare eerſte
Jeugd; en uit de Letteren van den grooten
Fleiſchman dezelve in haare Manlyke kracht,
grootſte rypheid en volkomenheid; om die reede
al-

alleen zyn die vyf Specimina hier achter bygevoegd.

Het grootste van die Hollandfche Oude Letteren zoude men Text kunnen noemen. Waarschynelyk zyn de Stempels van die Matryzen omtrent den Jaare 1480 gesneden en gemaakt; ik heb Boeken, welke met die Letteren gedrukt zyn, door de Reguliere Monnikken Collatie-Broeders te Gouda. De tweede Soort, die kleinder, en den naam van Augustyn zouden kunnen draagen, zyn gebruikt door de Reguliere Monnikken buiten Schoonhoven in den Hem, in den Jaare 1494 tot 1500. Deze laatsten zyn waarschynelyk gesneden te Delft, door eenen Henric, Letterfnyder, en zyn ook gebruikt door andere Drukkers in de Nederlanden, van 1490 tot 1500, en laater, gelijk my uit oude gedrukte Boeken, in myne Boekery bevindelyk, is geblecken, en dagelyks kan getoond worden.

Van 't begin der Uitvinding der Boekdruk-
konst af, tot op den tegenwoordigen tijd, is door
Geleerde Schryvers zeer weinig gewag gemaakt

van Letter-Stempelfnyders; welke Konf-
naars wel verdient hadden, dat hunne Gedach-
tenis den Nakomelingen was nagelaten. Be-
halven de eerste Letter-Stempelfnyder Lau-
rens Janfen, en na hem Faust en Guttenberg,
en den grooten Verbeeteraar der Konft, Pieter
Schoiffer van Gernsheim, die de ftaale Stem-
pels en kopere Matryzen het eerst heeft bedagt,
vind men byna niets aangeteekend van de eerste
Lettergieters, die alom de Konft door Europa
verfpreid hebben. De meeste van de eerste
Drukkers zyn ook Letter-Stempelfnyders en
Lettergieters geweest; en fchoon 'er zommige
onder waren, die geen Stempels of Ma-
tryzen hebben konnen maaken, zo hebben zy
echter het begrip gehad, om aan een bekwaam
Werkmeester in Koper en Staal, daar van
een denkbeeld te geeven; zonder die kennis was
de voortplanting en verfpreiding der Konft on-
mogelyk. Hier aan ziet men de hand van de
Goddelyke Voorzienigheid, dewelke in die Eerste
Drukkers, als in Bezaleël, een Geest van
wysheid en verftand heeft ingeftort, om een
Konft

Konst van zo veel nut, tot Eere van Gods Naam, zo schieelyk alom te verspreiden! Hoe weinig zulke bekwaame Luiden zoude men thans vinden?

Ik heb uit zeer veele Oude en Eerste Drukken verscheidene Aanteekeningen gemaakt en de voortgang der Konst uit de Boeken zelve opgespeurd en aangeteekend; noch onlangs heb ik ontdekt, dat 'er in de voorige zeventiende Eeuw te Leiden, in Holland, een zeer konstige Poinçonfnyder en Lettergieter, genaamd Arent Corfsz. van Hogenacker, geweest is, wiens Stempels en Matryzen, bestaande in Hebreuwfche, Rabbynfche, Romeinsche, Curcyffche, Geschreevene, Hoog- en Nederduitsche Schriften, Bloemen, Strikken, Noten en Vormen, den 14 April, des Jaars 1672, door de Wed. van Bartholomeus van Hogenacker, publyk te Leiden zyn verkogt. Die Konstenaar was my geheel onbekend; waarfchynelyk is die Man de Letter-Stempelfnyder geweest voor de vermaarde Elzeviers.

Veel meer zoude ik van de Eerste Stempelfnyders en Lettergieters en van de Eerste Drukkers kunnen zeggen: Ik heb my in dit Voor-Bericht bekort; in 't breede zal zulks by eene andere gelegenheid geschieden, en voornamentlyk van de uitmuntende Schriften van den Heer Fleischman. Wel is waar, wy hebben dien grooten Konstenaar door de Dood verlooren! Hy is niet meer; maar hy heeft ons een Schat van konstige Letteren nagelaaten: Die Konststukken zyn Onsterfelyk! Hy leeft in dezelve tot aan 't einde der Eeuwen!

Voorts vind ik my verpligt nog te melden, dat de Meesterknecht en Directeur myner Lettergieterij Jan Hellinx; zo wel als Fleischman, zyn Konst en Vlyt heeft aangewend, om deeze Gieterij te helpen opbouwen; also het een wonder is voor 't Nageslacht, dat zulk eene formidabele Lettergieterij in den tyd van maar ruim dertig Jaaren, tot zulk een volmaaktheid is gebragt, 't welk zonder medestand van eenen kundigen Directeur der Lettergieterij anders niet had kunnen uitgevoerd worden.

Uit

Uit groote achting voor Laurens Jansens
Konst heb ik in deezen Jaare op myne Plaats
achter myn Huis, waarop myne Lettergieterij
het Uitzicht heeft, dien Grooten Koster een
Standbeeld van Hardsteen doen oprechten, en
tot eene weêrgâ daar tegen over doen plaatsfen
een diergelyk Afbeeldfel van den Geleerden
Hadrianus Junius, den eersten en krachtig-
sten Verdediger der Uitvinding van de loffe-
lyke Boekdrukkonst binnen deeze Stad. Beide
deeze Pronk-Beelden zyn Levensgrootte, ten
voeten uit, op blaauw Arduinsteene Voetstuk-
ken, voor en ter zyden met hunne Stam- en
Stede-Wapens, beide gemaakt door den kon-
ftigen Beeldhouwer A. F. Schobbens, te
Antwerpen. Ter verciering van deeze Letter-
Proeve heb ik dezelve door myne goede Vrien-
den, den Schilder Taco Jêlgersma, laten uit-
teekenen, en door den Schilder en Plaatsnyder
C. van Noorde in 't Koper doen brengen, en
hier bygevoegd.

Deeze Gieterij is van Bloemen en Cieraaden
rykelyk voorzien; alle Soorten van Comporte-

menten, Finiffen, Vignetten, Cieraad-Letteren &c. kunnen daarmede gemaakt worden, naar de vernuftigheid van den Letterzetter, ten deele te zien aan de Lyften, die om de Paginaas deezer Letterproef gezet zyn.

Tot gemak der Boekdruckers heb ik alle de Bloemen en Cieraaden in de byzondere Corpfen, daarze op gegooten worden, verdeeld, die van yder Corpus gemerkt met No. 1, 2, 3 enz., op dat de Boekdruckers de Bloemen en Cieraaden van yder Soort op de Nommer zouden kunnen ontbieden; behoevende zy in hunne Brieven slechts te melden het Corpus en de Nommer, en het Getal of Gewicht van het geen ze begeeren.

Ik heb my in deeze Letterproef maar be=diend, ten opzigte van de Letteren uit de Lettergietery van J. J. Schipper afkomstig, van Proefjes, die voor veele Jaaren daarvan gemaakt zyn, en die beter hadden kunnen wezen; ik heb de tyd niet gehad, om van die Schriften nieuwe Proeven te maaken; Doch ik vinde my verpligt te zeggen, dat de meeste b'eter zyn, dan ze zich alhier vertoonen.

Eindelyk is onder het drukken van deeze Letterproef deeze Lettergieterij met noch een Alphabeth vercierde en met Schaduw zeer fraai gefnedene Dubbelde Mediaan Romeinfche Capitaalen vermeerdert, waarvan twee Woorden op den Tytel van deeze Letterproef ver- toond worden.

Voor het overige dient tot naricht aan alle Boekdruckers, dat, wanneer zy Nieuwe Letteren willen laten gieten, omtrent welke de hoogte moet in acht genomen worden van eene andere Letter hunner Drukkery, om ze met malkanderen te kunnen gebruiken, zy nooit andere dan drie à vier ftuks (m m m m) Onderkas-Letteren verzenden, vermits de Letter (m) de Basis is, waarnaar alle de te gietene Letteren, in alle de byzondere Schriften, op deeze Gieterij, geregeld worden.

Indien de Letteren van deeze Letterproef, en voornamentlyk de D U B B E L D E G A R M O N D G E S C H R E V E N E L E T T E R E N, waar mede dit Voor-Bericht gedrukt is, U.L. behaagen,

waar=

waaraan geenzins twyffele, zo verwacht ik daar op uwe ordre; verzoekende altoos, zulks vroegtijdig te doen, alzo men anders niet in staat is, wegens de menigte van aanzienlyke Drukkeryen, welke uit dit Magazyn haaren Voorraad opdoen, de nieuwe Schriften zo spoedig te leveren, als wel begeerd word. Ik zal altyd trachten de Eere en den Roem van deeze Gieterij op te houden, en een iegelyk kan van de promptste bediening verzekerd zyn.

Ik blyf met achting,

Myn' Heeren,

U. E. D. W. Dienaar

J. ENSCHEDÉ.

Haerlem

den 30 November 1768.

JOAN MICHAEL FLEISCHMAN.
Konstig Letter-ſtempel Snyder,
Geb: 1701 te Neurenberg,
Overl: in Amſterdam den 27 Mey 1768.

W. G. Schenk 1768

Groote opgeslagen Capitalen.

A B

Kleine opgeslagen Capitalen.

C E M

Parysse Capitalen.

Petit Canon.

B C E J F

A K Q G

Urbis et orbis
A B

Urbis et orbis
C D E M

Urbis et orbis
B C E J F

Urbis et orbis
A K Q G

Dubbelde Paragon Capitalen.
Paragon à deux Points.

A B C D E

F I G H J K

L M N O Q

R S W Z Æ

Dubbelde Text Capitalen.
Petit Paragon à deux Points.

A B C D E F I

H J K L M S Z

G N O P Q R.

A B C D E

F G H I K

L M N O P

R S W X Z A

A B C D E F I

M R K L M N S

G N O P Q R

Dubbelde Augustyn Capitalen.
St. Augustin à deux Points.

A B C D E F G H
J K L M N O P W
Q U I R S T V X
Y Z Æ - , ; : .

Dubbelde Mediaan verbeterde Capitalen N°. 1.
Deux Points de Cicero.

A B C D E F G H
I S K L M N O P
Q R J T U V W
X Y Z Æ - ' , ; : .

Dubbelde Mediaan Capitalen N°. 2.
Deux Points de Cicero.

A B C D E F G H I J
K L M N O P Q R S
T V U W X Y Z - , ; : .

ALBERT
MAY
GUTHRIE
Y.N.B.

ALBERT
MAY
GUTHRIE
Y.N.B.

ALBERT
MAY
GUTHRIE
Y.N.B.

Dubbelde Descendiaan Capitalen.

Deux Points de Philosophie.

A B C D E F G H I J
K L M N O P Q R S
T U V W Y Æ - ' , ; ::

1741.

Dubbelde Garmont Capitalen.

Deux Points Petit Romain.

A B C D E F G H I J
K L M N O P Q R S T
V U W X Y Z Æ - ' , ; ::

Dubbelde Gaillart Capitalen.

Deux Points de Gaillarde.

A B C D E F G H I J
K L M N O P Q R S T
V U W X Y Z Æ - ' , ; ::

1741.

Dubbelde Brevier Capitalen.

Deux Points de Petit Texte.

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T V W X Y Z Æ

1739.

ABED EFGH I
KLMN O PQR
TU VW X Y Z

AB C D E F G H I
K L M N O P Q R S T
U V W X Y Z

A B C D E F G H I
K L M N O P Q R S T
U V W X Y Z

A B C D E F G H I
K L M N O P Q R S T

Paryffe Capitalen Curcyf.
Petit Canon Italique.

A B D G

I J M T

Æ Œ Ç ;

Dubbelde Paragon Capitalen Curcyf.
Paragon à deux Points Italique.

A B D E F

H I N R S

Æ Ê É Ç ;

Faint header text at the top of the page, possibly a title or page number.

Faint text centered above the first set of letters.

A B D G

I J M T

A B C G

Faint text centered between the second and third sets of letters.

A B D E F

H I V R S

A B C G

Faint footer text at the bottom of the page.

Dubbelde Text Capitalen Curcyf.
Petit Paragon à deux Points Italique.

A B C D E G
H I J K L P
T U X Y Z È

Dubbelde Auguſtyn Capitalen Curcyf.
St. Auguſtin à deux Points Italique.

A B C D E F G I
J K L M N O P
R S U Z Æ Æ :-.

Dubbelde Mediaan Capitalen Curcyf.
Deux Points de Cicero Italique.

A B C D E F G H
K M N T U V W
X Z Ç Æ È É' ; : ,

A B C D E F G

H I J K L M

N O P Q R S T

U V W X Y Z

A B C D E F G

H I J K L M N O P

Q R S T U V W X Y Z

A B C D E F G H

I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Paryffe Geschaduwde Capitalen.

A D E G

R S Z Æ

Dubbelde Paragon Geschaduwde Capitalen.

B C H I I K N

P R W O.

Dubbelde Text Geschaduwde Capitalen.

A B C D F I N

O T U V X Z

Y J Æ O ; ; ; ;

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

A D E G

R S Z A E

B C H I K N

P R W O F

A B C D E F M

O P T U V X Z

Y I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

Dubbelde Augustyn Geschaduwde Capitalen.

A B C D E F G I
H K L M N O S
P R T U V X Y
É È Ê Ë J Ç ; , ÷ =

Dubbelde Mediaan Geschaduwde Capitalen.

A B C D E H J K M
L N O P Q R S T W
X Y Z Æ Œ C ; , ÷ =

Dubbelde Descendiaan Geschaduwde-Gefigureerde
Capitalen.

*A B C D E F G H I J K
L M N O P Q R S T U V
W X Y Z Æ Œ É È Ê Ë C*

NB. Deeze kunnen ook by de Geschreven Letter gebruykt,
en op dat Corptis gegooten worden.

ALBERTUS

BERNARDUS

FRANCISCUS

DOMINICUS

ABRAHAMUS

ISAACUS

JACOBUS

JOHANNES

PETRUS

PAULUS

Paryffe Canon Romein.
Gros Canon No. 1.

Regiam Magi-
stratum contr.
ABCDEF I 2

Groote Canon Romein.
Fr. *Gros Canon.*
Engl. Two Lines Great Primer.

Ars Artium om-
nium Conserva-
trix. HARLEMI. Ty

Groote Canon Curcyf.
Fr. *Gros Canon Italique.*
Engl. Two Lines Great Primer Curfiv.

*Non inchoantibus
premium promit-
titur, sed pers. Æ*

Kleine Canon Romein.

Fr. *Petit Canon.*

Engl. Two Lines English.

Hoogd. *Doppel Mittel Antiqua.*

Deum revereri & prae-
cepta ejus observare:
hoc est totum hominis.
Virtute et Genio. abcd
ABCDEFGHIJKL
MNOPQRSTUVWXYZ
YZÆ; ABCDEFGZJ Æ?..!

Kleine Canon Curcyf.

Fr. *Petit Canon Italique.*

Engl. Two Lines English Cursiv.

Hoogd. *Doppel Mittel Cursiv.*

*Nos ad Patriam festinan-
tes mortiferos Sirenum
cantus surda aure transi-
re debemus. Hieronimus.*
*abcdefghijklmnopqrstuv
wxyz. , ; : ' ! ? ? -*

Ascendonica Romein.
Fr. Gros Parangon Romain.
Engl. Double Pica Roman.
Hoogd. Doppel Mittel Text Antiqua.

Quod quisque in ano est, sci
unt. Sciunt Id qui in Aurum
Rex reginæ dixerit : Sciunt
in Æ ABCDEFGHIKLMN
([§ + ? ✚ e ABCDEFGHIKLMNO

Ascendonica Curcyf.
Fr. Gros Parangon Italique.
Engl. Double Pica Cursiv.
Hoogd. Doppel Mittel Text Cursiv.

*Cathedralium, Monasteriorum,
ac omnium & singulorum beneficio-
rum, electivorum regularium si Fris
ABCDEFGHIKLMNOPQRS.*

Paragon Curcyf.
Fr. Parangon Italique.
Engl. Two Lines Pica Cursiv.
Hoogd. Doppel Mittel Text Cursiv.

*Quicumque vult salvus esse, ante omnia
opus est ut teneat Catholicam fidem:
Quam nisi quisque integram, in viola-
tamque servaverit, absque dubio in ater*

Paragon Romein.
Fr. *Parangon Romain.*
Engl. Two Lines Pica Roman.
Hoogd. *Doppel Mittel Text Antiqua.*

Alde Manuce mettoit ordinairement à ses Impressions une Ancre entortillée & morduë d'un Dauphin. C'estoit pour signifier qu'il travailloit sans relâche, & pourtant avec poids & jugement; ainsi qu'il dit Lui-même au Prince de Carpi dans la Preface à la Sphere de Proclus,
EFGHIJKNOQRTVWX
YZ Œ Æ ABCDEXYZ * * ✠ ()
I 2 0 Á È Î Ö Û Ñ Ÿ & ù ð ç e (I)

Paragon Curyf.
Fr. *Parangon Italique.*
Engl. Two Lines Pica Cursiv.
Hoogd. *Doppel Mittel Text Cursiv.*

Het loon word niet aan den beginnende beloofst, maar het word aan de volbardende gegeven.

Paragon Curcyf.

*Roterodama mihi tellus , natalis
origo: Non postremi inter Batavas
hinc nominis urbes: Me celebrant
clarum famæ præconia magnæ:
Barbaries per me cessit quòd finibus
exul: Divinis dederim quòd lucem
rebus amoenam , Et Latij imbuerim
linguas sermonis honore: BDLMR
a b c d e f g h i j l m n p q r s t u v x fia*

Kleine Paragon Romein.

L'on commence par établir que
ce n'est pas une chose aisée que de
faire des expériences. ABCDEFH
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z æ œ
s i f i t s s f f l f f f i f f f f f f f f h f b ç á é í ó ú à è ì ò ù

Kleine Paragon Curcyf.

*At etiam literas , quas me sibi misisse
diceret , recitavit homo & humanitatis
expers , & vitæ communis ignarus. Æ
ABCDEFGHIJK ç ä ö ù s i f i t s s f f l*

Text Romein op Paragon.

Lors qu'Aspasie étoit concubine d'Artaxerxès. On ne fauroit lui donner moins de vingt ans à la mort de Cyrus: elle avoit donc soixante - quinze ans lors qu'un nouveau Roi la demande comme une grace particuliere. z'ARUV
ABCDEFGHIJKLMNOP
QRSTUVWXYZÆ.

J. M. Fleischman sculpsit. 1739.

Text Curcyf op Paragon.

Aspasia, qui estoit fort âgée, & toutesfois très-belle, qui avoit esté putain de son feu frere. Darius son fils en devint si fort amoureux, tant elle estoit belle nonobstant l'âge, qu'il

ÆABCDEFGHIKLNOP
QRS TVW X Y Z U ƒ
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

J. M. Fleischman sculpsit. 1739.

Text Romein.

Fr. *Gros Romein gros œil.*
Engl. *Great Primer Roman.*
Hoogd. *Tertia Antiqua.*

Lors qu'Aspasie étoit concubine d'Artaxerxès : On ne fauroit lui donner moins de vingt ans à la mort de Cyrus : elle avoit donc soixante - quinze ans lors qu'un nouveau Roi la demande comme une grace particuliere.

PLTGA
ABCDEFGHIJKLMNOQSU
VWXYZÆ Æ ABCDEFGHIJKL
MMNOPQRSTUVWXYZ Ç Ê Õ Ÿ Ŕ
I 2 3 4 5 6 7 8 9 10 † ([] § ! ? à ó ú ñ

J. M. Fleischman sculpsit. 1739.

Text Curcyf.

Fr. *Gros Romain gros œil Italique.*
Engl. *Great Primer Cursiv.*
Hoogd. *Tertia Cursiv.*

*Ciceron menagea toujours Dola-
bella le plus doucement qu'il put. Il
avoit sans doute plus d'habileté que
de fermeté, & il voioit que le parti
de Pompée se ruinoit de plus en plus
par les contiuelles victoires de Jules*

ABCDEFGHIJKLMNO
PQRSTUVWXYZ. U 7 Æ

J. M. Fleischman sculpsit. 1739.

Kleine Text Romein No. 2.

Vult tamen tibi Iustinianus , ut iste curator
præste solemne jusjurandum apud Præfectum
urbi, vel Præsidentem, quo edicat omnia se re-
E E D E F G H I K L M N O P Q V R S T V W V X Z : A B C
Æ G H I K L M N O P Q u R S T V W X Y Z , ... :

Kleine Text Curcyf No. 2.

Eo misit Rex Suecus Theodoricum Falckenbur-
quum, administratoris adjuturum conatus; Foa
neid inerat eommeatus, & rei tormentariæ Mag
deburgum euravetr A B C D E F G H I J K L
M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ jasis st stw

Kleine Augustyn Romein.

Tardius aliquanto molestiusque cum ORAN-
G I O acta res est. Is enim recua scripserat, Hol-
landis, Zelandisque, atque Burgundis Præfe-
ctum designaret quando se hisce prefecturis ce
h i j k l m n o p q f s t v u w A B C D E F G H I
A B C D E F G H I K L M N O P Q S T V U X Y Z Æ

Kleine Augustyn Curcyf.

Æadem, is admonenti Gubernatrici ut abiret
Amstelodamo, non modo non a paruerit, sed etiam
Missuma Gubernatrice Turrium a secretis pri
urbe Protinus abscondere, non Exaudito Re-
A A B C D E F G H J I K L M M N O P

Augustyn Romein op Text.

Le Pape envoia des Députez au Duc de Baviere, & lui écrivit que son intention étoit que si Virgile étoit Prêtre, on le dégradât du Sacerdoce, & qu'on l'envoîât á Rome pour y &c ;:?!(§J+]

ABCDEFGHIJKLMN O P Q R T W

XYZÆJU ABCDEFGHIKLNOPQ

RSTVWXYZUJÆ 1234567890

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Augustyn Curcyf op Text.

*Nam mihi sane ditescendi opportunitates
præclares respublica bene gesta præbuit, quum
alias sæpe, tum vero maxime ante hoc qua-
driennium, quando in Samnites, Lucanos,
Bruttiosque consul cum & & ? ? ! ! §*

ABCDEFGHIJKLMN O P Q R S

VW XYZÆU ƒ

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Augustyn Romein No. 1.
 Fr. St. *Augustin Romain, Gros Oeil.*
 Engl. English Roman.
 Hoogd. *Grobe Mittel Antiqua.*

Erasme écrit à Bilibaldus Pirkheymer en 1522. Plerique insidiantur homini, propemodum conjurati ut illum perdant. Ubi quid novi operis prodit, quod putent fore vendibile, mox unus atque alter suffuratus ex ipsius officinâ exemplar, excudit ac venditat minimò. Interim Frobenius immensam pecuniam impendit in Castigatores, frequenter & in Exemplaria. Huic iniquitati facile succurretur, si fiat Imperatorium
 Æ É Ó Ô Ë Ç Ç () [*] !!! ?? § * § † † † † †
 h e a a e e x x o o u u a a x x u u o o o ã e i o m ñ
 A B C D E F G H I X Y Z Æ A B C D E F G H
 & ct æ œ k w ŷ R ʹ ç ê 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 : ;

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Augustyn Curcyf.
 Fr. St. *Augustin Italique.*
 Engl. English Cursiv.
 Hoogd. *Mittel Antiqua Cursiv.*

Totum meæ pondus injuriæ Romanis auribus intimare studebo, & tam Episcopum quam Canonicos, quoniam primum judicium de illo qui in me malus extitit mutare machinati sunt, quantum potero perurbabo, ac
 A B D E F G H I J K L M N O P Q R
 S T U V W X Y Z Æ & ct

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Augustyn Romein No. 2.
 Fr. St. Augustin Romain, petit Oeil.
 Engl. English Roman.
 Hoogd. Kleine Mittel Antiqua.

Commentateurs d'Aristote auroit tout autrement répondu à la question de l'Impératrice, que ne fît Pierre. Il auroit soutenu que le bien public demande & qu'en cette action là, autant & plus qu'en aucune autre.

I 3 4 6 7 8 9 0 R V [†] * § ?) ABCDEFGHIJ
 KLMNOPQRSTUVWXYZ Æ

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ

J. M. Fleischman sculpsit. 1732.

Mediaan Romein op Augustyn.

Le traître dont parle Suger étoit un homme que le Roi d'Angleterre avoit comblé de bienfaits, & qui ne laissa pas de s'engager dans une conspiration contre son maître; il en fut quitte pour son sexe & pour ses yeux, & n'en fut point pendu ainsi qu'il le méritoit. Ç Æ Ā § Ÿ

ÆBCDEFGHIJLMNOPQRSTUVWXYZ

WXYZ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 / ú á ħ Ō Ē R *

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ

J. M. Fleischman sculpsit. 1736.

Mediaan Curcyf op Augustyn.

Et que cela fût jugé indigne de la gravité & de la Majesté d'un Roy: d'autant plus que la chose se faisoit publiquement & devant un grand monde.

ABDFGHIJLMNOPQRSTUVWXYZ

YZ Æ U Ÿ & et ā ē ī ō ñ m̄

J. M. Fleischman sculpsit. 1737.

Mediaan Romein.

Fr. Cicero Romain.
Engl. Pica Roman.
Hoogd. Cicero Antiqua.

COLONNA (VICTORIA) Dame illustre & savante. Voiez VICTORIA COLONNA. André cite méprise à Rivet. Nous marquons une Lettre ce l'a copié en plusieurs endroits. Vossius ne croit point prétend que cet Archevêque de Florence. JAQUES COLUMNA, Dominicain & Historien a Florence l'a citée quelquefois. Possévin parle Antonin, Archevêque de d'un & il jusqu'à l'an Colophonienne. La nomme aussi attribuelle de quelques Oracles en Vers &c. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

ABCDEFGHIJKLMN O P Q R S T U V W X Y Z Æ

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Æ

J. M. Fleischman sculpfit. 1736.

Mediaan Curcyf.

Fr. Cicero Italique.
Engl. Pica Curfiv.
Hoogd. Cicero Curfiv.

Il s'en informa à Pomponius Atticus qui ne put l'en bien instruire. Il vouloit savoir si Rutilie étoit morte avant ou après son Fils. Rutilia vivo ne C. Cotta filio suo mortua sit, an mortuo? Per tinent ad eum librum quem de luctu minuendo scrip- simus. Dans une autre Lettre il se sert de ces pa- roles; de Rutilia, quoniam videris dubitare, scri- bes ad me cum scies, sed quam primum. La No- te de Corradus est trop curieuse pour ne devoir pas être rapportée: Mortuo mortua est quod mirum?!

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T

V U W X Y Z Æ. á é ï ó ú ä ë ï ö ü

J. M. Fleischman sculpfit. 1737.

Mediaan Romein No. 2.

Flavius Vespasianus duos reliquit filios, Titu majorem & Domitianum juniorem. Titus Patri in imperio sic adeo laudatus & amatus propter singularem humanitatem iustitiam & beneficentiam, ut amor & deliciae generis humani dictus sit. Cœpit & imperare Anno Christi, impe t u v x y z. æ œ A B C D E F G H I K L M N O P Q R

Mediaan Curcyf No. 2.

Interea Herbpoli, Sueinfurtti, Kitziugæ confluerant auxiliares Suecotum, Saxonicae, Hassiaca copiae, ut exercitum efficerent millium: Quæ medio Augusto conjuncta castris regis, non tantum æquarunt vires, sed & audaciam cinvere ultro laceffendi Cæsariones,

Deffendiaan Romein op Mediaan.

Quæ omnia, & quod deinceps adjecturus sum, variis ab auctoribus tradita, conquiri exponique non inconueniens nec inutile judicavi: quo virorum, quibus fulta res Romana per durissimos casus ad imperii gloriaeque incomparabilem magnitudinem pervenit,

ABCDEFGHIJKLMN OPRSTVWXYZ

JUÆ I 2 3 4 5 6 7 8 9 0 R? v†*ffæ st & ct

[ABCDEFGHIJKLMN OPRSTVWXYZJUÆ) N

J. M. Fleischman sculpsit. 1734.

Deffendiaan Curcyf op Mediaan.

Quare cum ista paupertate mea, & aliis opulentissimis hominibus, & te quoque ipso me copiosorem esse judicio. Nam ego tantum habeo, ut plus non desiderem: tu, nisi Epirum & cetera, quae tenes, possidens in opem te esse crederes, in Italiam trajecisses? Sed pulchram facultatem beneficia hominibus dandi praestat

ABCDEFGHIJKLMN OPRSTVWXYZ

Æ JU sb & ct æ œ ss ss si si e ç [] ? ; ; ! ! * . *

J. M. Fleischman sculpsit. 1734.

Descendiaan Romein, Eerste Schrift.

Fr. *Philosophie Romain.*
Engl. Smal Pica Roman.
Hoogd. *Descendian Antiqua.*

Il y a des gens qui les estiment beaucoup; quelques Protestans mêmes les louent. Mr. Arnoldus indique plusieurs Passages des Ecrivains Catholiques qui ont admiré Rusbroch. Mais il ne devoit pas mettre de ce nombre François Swertius. Apparemment ce qui l'a brouillé est de s'être souvenu qu'il y a un Livre intitulé Athenæ Batavæ, &c. *ss ss ssi ssi* A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z: ? Æ

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 § * † !

J. M. Fleischman sculpsit. 1734.

Descendiaan Romein, Tweede Schrift.

At etiam literas, quas me sibi misisse diceret, recitavit homo & humanitatis expers, & vitæ communis ignarus. Quis enim unquam, qui paulum modo bonorum consuetudinem nosset, literas ad se ab amico missas, offensione aliqua interposita, in medium protulit, palamque recitavit? Quid est aliud, tollerere è vita vitæ societatem, quam tollere amit

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V

W X Y Z Æ. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

J. M. Fleischman sculpsit. 1753.

Laatste Descendiaan Romein, Derde Schrift.

Imprimis MARCUM TULLIUM opponebat, cuius Oratio optima fertur esse quæ maxima. Plerisque enim orationibus longiore tractu vis quædam & pondus accedit. Utque corpori ferrum. Sic oratio animo non icu magis quam mora imprimitur. Videmus, ut statuas signa, picturas, hominum denique multorumque animalium formas, arborum etiam, si modo sint decoræ, Nihil magis, quam amplitudo commendet: idem orationibus evenit: quinetiam voluminibus autorita- A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Æ J.

A C D E H I L M N O P S T U Y 1761.

J. M. Fleischman sculpsit. 1761.

Descendiaan Curcyf, Eerste Schrift.

Fr. Philosophie Italique.
Engl. Smal Pica Cursiv.
Hoogd. Dessendian Cursiv.

Ciceron menagea toujours Dolabella le plus doucement qu'il put. Il avoit sans doute plus d'habileté que de fermeté, & il voioit que le parti de Pompée se ruinoit de plus en plus par les continuelles victoires de Jules César. Il craignoit apparemment que le vainqueur ne cessât enfin d'user de clémence, & ne se défit de ceux qui avoient à l'ame républicaine, avec des talens capables de le traverser. Te intuens, Dolabella, qui es mihi carissimus, non possum de utriusque vestrum errore reticere. Dicerem, &c.

ABCDEFGHIJKLMN O P Q R S T V W X
Y Z ſ U Æ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 j : ; ? ! ç k w x y z æ œ
á é í ó ú ä ë ï ö ü á é í ó ú à è ì ò ù st ss ff fl fr m n si ffi
J. M. Fleischman sculpsit. 1734.

Descendiaan Curcyf, Tweede Schrift.

L'on commence par établir que ce n'est pas une chose aisée que de faire des expériences. Cette occupation que même des savans ont traité de frivole & de puerile, demande beaucoup d'art, beaucoup de finesse & de sagacité d'esprit. Elle veut sur-tout qu'on ait renoncé à ce je ne sai quoi de faux que chacun met dans sa manière favorite d'envisager les objets extérieurs Un

ABCDEFGHIJKL MN O P Q R S T
V U W X Y Z Æ á é í ó ú ä ë ï ö ü.

J. M. Fleischman sculpsit. 1753.

Garmoud Romein op Descendiaan.

L. Guicciardin geeft van Haerlem dit Getuigenis: In deeze Stad is allereerst uitgevonden de Konst van de Boekdrukkerye, en de wyze van Letteren te gieten; gelyk men die tegenwoordig geheel Europa door is gebruikende. Maar alzo de Vinder quam te sterven, eer de Konst in haar kracht en volkomenheid noch was, zo is zyn Dienaar (zo men zeyd) tot Mentz gaan woonen, alwaar hy deze nootwendige Weetenschap in 't licht brengende, blydelyk ontfangen is.

J. M. Fleischman sculpsit. 1736.

Groote Garmond Romein.

Sed pro suæ libito voluntatis omnium & singulorum tam Ecclesiarum Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Monasteriorum, ac omnium & singulorum beneficiorum, Electivorum Regularium & Sæcularium, quàm aliorumcumque Regni Franciæ, ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆ ABCDEFGHJKLMNOPQRSTUVWXYZU. 1234567890+§ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Garmond Romein No. 1.

Fr. *Petit Romain.*
Engl. Long Primer Roman.
Hoogd. *Corpus Antiqua.*

Lors qu'Aspasie étoit concubine d'Artaxerxès. On ne fauroit lui donner moins de vingt ans à la mort de Cyrus: elle avoit donc soixante-quinze ans lors qu'un nouveau Roi la demande comme une grace particuliere, & lors qu'un Roi à qui elle avoit appartenu cinquante-cinq ans ne put se résoudre à la céder; il falloit donc qu'à cet âge-là elle eût encore beaucoup de charmes. Cela n'est-il pas extraordinaire? Peut-on s'imaginer sans rire qu'une femme de près de quatre-vingts ans soit faite Prêtresse, afin qu'aucun homme n'en puisse jouir? A-t-on besoin alors d'être enga-

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆ.
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆ. 1234566890
J. M. Fleischman sculpsit. 1736.

Garmond Curcyf No. 1.

Fr. *Petit Romain Italique.*
Engl. Long Primer Curfiv.
Hoogd. *Corpus Antiqua Curfiv.*

eut, celle qu'il aimait le plus fut Aspasia, qui étoit fort âgée & toutesfois très-belle, qui avoit esté putain de son feu frere, Darius son fils en devint si fort amoureux, tant elle étoit belle nonobstant l'âge, qu'il la demanda à son pere en partage, aussi bien que la part du Royaume. Le pere, pour la jalousie qu'il en eut, & qu'il participât avec lui de ce bon boucon, la fit Prêtresse du Soleil; d'autant qu'en Perse cet-j'entens mieux la Magie, je bois mieux que lui, & je poromieux le vin que lui (29). C'est un efféminé, c'est un patron, il ne monte pas à cheval lors même qu'il va à la chasse,

ABCDEFGHIJKL MNOPQRSTVUWXTZÆ
J. M. Fleischman sculpsit. 1736.

Kleine Garmond Romein No. 2.

Ex Hadriani Junii Batavia. Habitavit ante annos centum duodetriginta Harlemi in aedibus satis splendidis (ut documento esse potest fabrica quae in hunc usque diem perstat integra) foro imminentibus e regione Palatii Regalis, Laurentius Joannes cognomento Aedituus Custosve, (quod tunc opimum et honorificum munus familia eo nomine clara haereditario jure possidebat) is ipse qui nunc laudem inventae artis Typographicae recidivam justis vindiciis ac sacramentis repetit, ab aliis nefariae possessam et occupatam, summo jure omnium triumphorum laurea maiore donandus. Is forte in suburbano nemore spatatus (ut solent sumpto cibo aut festis diebus cives qui otio abundant) coepit faginos cortices principio in literarum typos conformare, quibus inversa ratione figillatim chartae impressis versiculum unum atque alterum animi gratia ducebat, nepotibus generi sui liberis exemplum futurum. ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

ZÆ ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆ

1234567890 á é í ó ú à è ì ò ù â ê î ô û ä ë ï ö ü § * ? ! ; - , .

J. M. Fleischman sculpsit. 1763.

Kleine Garmond Curcyf No. 2.

Quod ubi feliciter successerat, coepit animo altiora (ut erat ingenio magno et subactō) agitare, primumque omnium atramenti scriptorii genus glutinosus tenaciusque, quod vulgare lituras trahere experiretur, cum genero suo Thoma Petro, qui quaternos liberos reliquit omnes ferme consulari dignitate functos (quod eo dico ut artem in familia honesta et ingenua, haud servili, natam intelligant omnes) excogitavit, inde etiam pinaces totas figuratas additis characteribus expressit: quo in genere vidi ab ipso excusa Adversaria, operarum rudimentum paginis solum adversis, haud opistographis, is liber erat vernaculo sermone ab auctore conscriptus anonymo, titulum praeserens, Speculum nostrae salutis: in quibus id observatum fuerat inter prima artis incunabula (ut nunquam ulla simul et reperta et absoluta est) uti paginae aversae glutine commissae cohaerescerent, ne illae ipsae vacuae deformitatem adferrent.

ABCDEFGHIJKL MNOPQRSTUVWXYZÆ?;:

& ſt æ œ fi si ff si st ff fl fl fl fl d é l ó ú à è ì ò ù â ê î ô û ä ë ï ö ü

J. M. Fleischman sculpsit. 1763.

Galjart Romein, Courant-Letter, No. 1.

Den 2 Juny, 1768, 's avonds was op het Stadhuis te Amsterdam een allerprachtigst Ball, 't welk door de Wel-Ed. Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren en Regeerders dier Stad aan en ter Eere van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden werdt gegeven; waarop, behalve deeze Doorluchtige Persoonadjen en hun byhebbend Gezelschap en Gevolg, tegenwoordig waren de Prins van Hessen-Kassel, de Prins van Lambesc, Groot-Stalmeeſter van Frankryk, de Ambassadeur van Spanje, Marquis del Puente Fuerte, benevens nog verscheidene andere Grooten; en voorts alles wat 'er aanzienlyk en van Rang van beide de Sexen in deeze Stad was, waartoe over de 1400 Biljets uitgedeeld waren. Het is onmooglyk eene volleedige Beschryving en volkomen Denkbeeld te geven, aan iemand die 't zelve niet aanschouwd heeft, van al de Luister, Pracht en Vermogen, welke daarby elkander gezien werden. De Zaal was met over de 8000 Lampions, altemaal van Wafch met differente kleuren, verligt; alle de orde volgende van de twee boven elkander staande Bouwordes, welke in dit Gebouw plaats hebben. De Pilasters waren omslingerd met Guirlandes, die met roode Lampions waren geillumineerd. De Festonnen onder de Vensters waren in 't Groen, en de beide Deurgestellen aan de Grootte Trap en het Portaal van Schepens-Kamer, van onder tot boven met Ligten van allerlei Kleuren. De Architraaf en Cornis waren insgelyks met Ligten gantsch doorgaande bezet. De Orchesten waren Festonsgewys geillumineerd, en pronkten in hun midden met het Stads-Wapen. De Kostbaarheid van Kleederen, Juweelen en allerlei Soorten van Versierfelen, waarin ieder der Aanweezenden heeft trachten uit te blinken, is onbeschryfelyk. Amsterdam heeft nooit zodanig eene Vertooning binnen zyne Wallen gezien als deeze. 1234567890.

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ

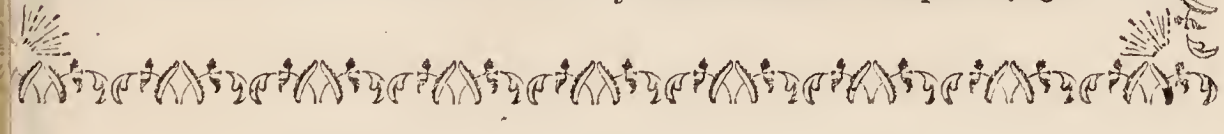
J. M. Fleischman sculpfit. 1745.

Galjart Curcyf, Courant-Letter, No. 1.

Saturdag, den 4 dito, zynde de dag tot het vertrek van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden bestemd, kwamen de Heeren van de Regeering met hunne Vrouwen, ten half 8 uren op het Stadhuis, en na dat dezelve van de Hoog-Vorstlyke Persoonen Afscheid genomen hadden, nam het Hooge Gezelschap ten acht uren de Reis aan, onder het speelen der Klokken enz. Zo dra de Train tot voor de Utrechtsche Poort genaderd was, nam zyne Doorluchtige Hoogheid van de vier Heeren Kolonellen op eene zeer vriendelyke wyze Afscheid, en reed vervolgens tot aan de Beerebyt: Aldaar uitgetreden zynde, namen hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden ook een zeer minzaam en teder Afscheid van de Heeren van de Regeering, stapten in de Jagten, en vertrokken over Weesp na Zuylen. In den Amstel zag men alle de Plaisier-Jagtjes en Boeiers met volle Zeilen, onder hunne Kommandanten in Linien geschaard, om hunne Hoogheden te salueeren, gelyk ook uit het Geschut van de Stad geschiedde enz.

ABCDEFGHIJKL MNOPQRSTU VWXYZ Æ

J. M. Fleischman sculpfit. 1763.

Galjart Romein No. 2.

Engl. *Bourgeois Roman.*
Hoogd. *Bourgeois Antiqua.*

Ce ne fut pas encore tout ce que les Athéniens y perdirent. B Une autre Flotte de cinquante voiles qu'ils envoyoit au secours de leurs gens assiégés, entra dans une des bouches du Nil fort peu de tems après que la place eut été rendue, dans le dessein d'aller les dégager, ne sachant encore rien de ce qui étoit arrivé. A peine y étoit-elle entrée, que la Flotte de Perse qui tenoit la me vint l'y attaquer par derrière, pendant que l'Armée lui faisoit des décharges de traits de desfus les bords de la rivière Il n'en éche pa que quelques Vaisseaux, qui percèrent au travers de la Flotta ennemie, & tout le reste y périt. Ainsi finit la funeste guerre qu

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ [†].?!§

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ. 1234567890.

J. M. Fleischman sculpsit. 1740.

Galjart Curcyf No. 2.

Engl. *Bourgeois Cursiv.*
Hoogd. *Bourgeois Cursiv.*

Le Pape Pie IV. souhaita, vers le milieu seizième siècle, que l'on fit un choix des plus belles Fables d'Esopé & d'autres anciens Auteurs, pour les faire mieux goûter aux jeunes gens, & pour les leur faire mieux retenir. Il chargea de l'exécution de ce dessein un des plus habiles Humanistes de son tems, nommé Faërno. On n'avoit pas alors les Fables de Phedre, qui ne parurent que vingt ans après, comme il se reconnoît par la Lettre de l'un des Messieurs Pithou à son frere & par celle de M. Rigaut a M. de Tbou. Faërne, obeissant a l'ordre du Pape, n'avoit aucun excellent modèle, qu'il put imiter, & la mort précipitée ne lui laissa pas le loisir de revoir son ouvrage, & de le mettre au point

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ.

J. M. Fleischman sculpsit. 1740.

Groote Brevier Romein.

Fr. *Petit Texte, Gros Oeil.*

Je fai ce qu'est Lucrece, elle est sage & discrete, A lui faire présent mes efforts seroient vains, Elle a le cœur trop bon : mais ses gens ont des mains ; Et, bien que sur ce point elle les de favoue, Avec un tel secret leur langue se dénoue, Ils parlent, & souvent on les daigne écouter. A tel prix que ce soit, il m'en faut acheter. Si celle-ci venoit qui m'a rendu sa lettre, Après ce qu'elle a fait j'ose tout m'en promettre ; Et ce sera hazard si, sans beaucoup d'effort, Je ne trouve moyen de lui payer le port. CLITON.DOANTE. Certes, vous dites vrai, j'en juge par moi-même, Ce n'est point mon humeur de refuser qui m'aime ; Et, comme * † ‡ § 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ.

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ Æ. ? ! -

J. M. Fleischman sculpsit. 1740.

Brevier Romein.

Fr. *Petit Texte.*

Hoogd. Brevier Antiqua.

J'ai promis dans l'Article du Maréchal d'Ancre de parler ici des réflexions de Balzac, sur une pensée de Malherbe qui ressemble à celle de Claudien: je m'aquitte de ma promesse. Il est vray qu'on parloit ainsi, avant que la Religion Chrétienne eût reformé le langage. On accusoit les Dieux de tout le mal que faisoient les hommes. La Providence divine étoit prise tous les jours à partie, par quelqu'un qui se plaignoit que les choses du Monde n'alloient pas comme il eut voulu. Ce Tyran heureux porte témoignage contre Dieu. C'est un ancien mot allegué par vôtre Ciceron; Et il n'est rien de si vulgaire dans les Vers des Poëtes Payens, que le crime de leurs Dieux, &c.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 * ? †

J. M. Fleischman sculpsit. 1735.

Brevier Curcyf.

Fr. *Petit Texte Italique.*

Hoogd. Brevier Cursiv.

Il causa mille chagrins à Ciceron.] Pour ne pas répéter ce que j'ai dit dans l'Article de Dolabella, touchant les nouvelles Tables qu'il proposa en faveur des gensendettez, je me contente de rapporter une ou deux preuves du chagrin de son beau-pere. O dit! s'écrie-t-il dans une Lettre à Atticus, generum ne nostrum potissimum, ut hoc, vel tabulas novas. Quod me audis, dit-il dans une autre Lettre, fractiorem esse animo, quid putas, cum videas accessisse ad superiores ægritudines præclaras generi actiones? C'étoit un jeune homme qui s'étoit mal comporté. Coelius le fit entendre adroitement à Ciceron, lorsqu'il le félicita sur ce mariage: je rapporterai ses paroles, parce qu'elles contiennent le compliment que l'on feroit aujourd'hui en pareil cas. On excuseroit le passé sur la jeunesse, &c.

à é i ô á ä ë i ö ü à é i ô ú à è ù ò ù st ff ß fl ll fl si fi æ œ k w ð &

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V W X Y Z. ꝛ U Æ.

J. M. Fleischman sculpsit. 1735.

Collonel Romein.

Religio, causæque viam non sponte sequebar, Alterius, vacuo quæ currere semina motu affirmat, magnumque novas per inane figuras fortuna non arte, regi: quæ Numina sensu ambiguo vel nulla putat, vel nescia nostri. Abstulit hunc tandem Rufini pœnat umultum, absolvitque Deos. Jam non ad culmina rerum injustos crevissè queror: Ut lapsis graviore

Depuis Constantin même, & sous les enfans de Théodose, il y a des exemples de ces blasphèmes Poétiques, & de cette profane liberté. Si Rufin n'eût été puni de ses crimes, on alloit appeller les Dieux en Justice, comme fauteurs & complices de Rufin: Un de nos Poëtes a dit je ne sçay quoi de semblable; mais en vérité d'une excellente manière, & sa copie passe tous ses originaux, &c. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0. § [ll ll ll ll

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ.

J. M. Fleischman sculpsit. 1735.

Handwritten header text, possibly a title or page number, located at the top of the page.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script. The text is significantly faded and difficult to read, but appears to be organized into paragraphs or sections.

Handwritten footer text, possibly a signature or date, located at the bottom of the page.

Collonel Curcyf.

Cicéron menagea toujours Dolabella le plus doucement qu'il put. Il avoit sans doute plus d'habileté que de fermeté, & il voioit que le parti de Pompée se ruinoit de plus en plus par les continuelles victoires de Jules César. Il craignoit apparemment que le vainqueur ne cessât enfin d'user de clémence, & ne se dé de ceux qui avoient à l'ame républicaine, avec des talens capables de le traverser. Te intuens, Dolabella, qui es mihi carimus, non possum de utriusque vestrum

Æ A B C D E G H I J K L M N O P Q R S T U V W X T Z

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Joly Romein No. 1.

Ce ne fut pas encore tout ce que les Athéniens y perdirent. B. B. Une autre Flotte de cinquante voiles qu'ils envoyoit au secours de leurs gens assiégés, entra dans une des bouches du Nil fort peu de tems après que la place eut été rendue, dans le dessein d'aller les dégager, ne sachant encore rien de ce qui étoit arrivé. A peine y étoit elle entrée, que la Flotte de Perse qui tenoit la mer vint l'y attaquer par derrière, pendant que l'Armée lui faisoit des décharges de traits de dessus les bords de la Rivière. Il n'en échappa que quelques Vaisseaux, qui percèrent au travers de, &c.

ABCDEF GHIKLMNOPQRSTU VWXYZ J Æ ç ç
ABCDEF GHIKLMNOPQRSTU VWXYZ J Æ 1234567890.

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Joly Romein No. 2.

Quam necessario sit futuris Jurisconsultis Institutionem Imperialium diligens, Amice. Sunt totius Jurisprudentiæ primordia. Rippe non tantum Juris antiqui: sed & Novi; continent compendium. Utriusque Juris cognitio quidem utilis; sed hujus magis est necessaria. Proinde cum multa ab Imperatore in institutionibus suis positive ut loquantur plurima tantum proponantur narrative; illa rubrica ab his sunt abscindenda; Abscissa Memoria

Chr. van Dyk sculpsit.

Joly Curcyf No. 1.

Ce ne fut pas encore tout ce que les Athéniens y perdirent. B. B. Une autre Flotte de cinquante voiles qu'ils envoyoit au secours de leurs gens assiégés, entra dans une des bouches du Nil fort peu de tems après que la place eut été rendue, dans le dessein d'aller les dégager, ne sachant encore rien de ce qui étoit rien arrivé. A peine y étoit elle entrée, que la Flotte de Perse qui tenoit la mer vint l'y attaquer par derrière, pendant que l'Armée lui faisoit des décharges de traits de dessus les bords de la Rivière. Il n'en échappa que quelques Vaisseaux, qui percèrent au, &c. ---

ABCDEF GHIKLMNOPQRSTU VWXYZ Æ J Jsihsifisf & Etææu

J. M. Fleischman sculpsit. 1738.

Joly Curcyf No 2.

Jam pervenimur ad quintam & ultimam questionem quæ est de criminibus Regit Caroli, tu constare possit Jure an iniuria sit damnatur. Nullum crimen esse ex quo ille qui est condemnati Potius quippè pronum & effet pronuntiare iniussum illud & iniquum, immo & ipsissimè omnino in patricidium fuisse judicium cui succubuit. Cæterum quo ABCDEF GHIKLMNOPQRSTU VWXYZ. abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Chr. van Dyk sculpsit.

Nonparel Romein.

Fr. Mignonne Romain.

Ce mouvement aiant été aux Alliés toute espérance de pouvoir combattre, il fut résolu de bombarder l'Ennemi. On exécuta cette résolution dès le meme soir. Les Danois en firent de meme à l'aide de seize Mortiers. Cette manière de faire la Guerre n'étoit pas du goût du Roi. On apprit qu'on se tourmentoit en vain, & qu'il n'y avoit pas moyen d'attaquer, l'Ennemi avec avantage. Cette nouvelle fit changer de résolution au Roi. Il prit ce, &c.

ABCDEF GHIKLMNOPQRSTU VWXYZ Æ 1234567890
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz. ABCDEF GHIKLMNOPQRSTU VWXYZ Æ

J. M. Fleischman sculpsit. 1735.

Parel Curcyf No. 1.

Parmi les Manuscrits de Mr. le Conseiller Ranchin, il y en a un de Martinus Polonus de gestis Pontificum & Imperatorum; sur lequel on fait cette Note: L'exemplaire est beau, & il y est parlé de la Pable de la Papesse Jeanne; mais j'en ai un autre exemplaire, doni le caractere paroit encore plus ancien, où il n'en est fait aucune mention. Je ne parlerai plus que d'un Manuscrit de la Bibliothèque du Louvre, intitule: Thesaurus Regi  Franci , acquisitionis Terra Sancta de ultra mare, nec non sanitatis corporis ejus, & vit  ipsius prolongationis, ac etiam cum custodia propter venenum. Le Manuscrit paroit original. L'Auteur se nomme, & marque le tens auquel il a écrit, dans une esp ce de Pr face, que l'on rapporte: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z æ
β̄ m̄ ã ē ī ò ñ ñ̄ á é l ł ú á ä ē ÿ ö ů á é í ó ú ä ä ÿ ö ú
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Æ

J. M. Fleischman sculpsit. 1737.

Parel Curcyf No. 2.

*Et discessimus ab eis, & iter fecimus recta ad Com̄ insulam: & die postero venimus Rhodum, ac Pataram; Et invenimus illic navim, que proficiscatur in Phœnicem, & conscendimus ac iter fecimus. Atque pervenimus usque ad insulam Cyprum, reliquimusque eam ad sinistram, pervenimus in Syriam, & inde pervenimus Tyrum: illic enim erat onus Navis depositura suum. Quumque invenissemus ibi discipulos, Mansimus apud eos dies septem, & hi dicebant quotidie Paulo per Spiritum, ne proficisceretur Hierosolymam. Et postulos dies egressi sumus, Ut pergeremus in itinere, comitabanturque nos omnes, ipsi & uxeros eorum & libri illorum, usque extra civitatem: non klw'st'bl'*ffcffiff;ffl[Cætibû dèdû dèlôû àrèûû ænūûûû*

ABCDEF GHIJKL MNOPQRSTVUWXYZÆ

J. M. Fleischman sculpsit. 1761.

Parel Curcyf No. 3.

Mammorancius, Mayemius, Edlebovius Lotharingi. Espernonius & Novo, ejus non ultra arrectis fuisse fluetibus fierat: Flavius Vespasianus duos reliquit filios, Titu majorem & Domitianum juniorem. Titus Patri in imperio successit, qui & Ipse Vespasianus est dictus, Princeps suis adeo laudatus & amatus propter singularem humanitatem justitiam & beneficentiam, ut amor & delicia generis humani dictus sit. Capitolium & imperare Anno Christi, imperialis. Quicumque vult salvus esse, ante omnia usop est ut teneat Catholicam fidem: Quam nisi quisque integram, inviolatamque servaverit.

Chr. van Dyk sculpsit.

Robyn Romein No. 1.

Fr. Parisienne Romain.

Sur-tout, nul secret plus infaillible pour se faire estimer des ignorans & des sots, qu'un usage industrieux des Termes & des Figures de la Géométrie. A coup sûr ceux, qui n'y entendront rien feront les premiers à vous prôner. Apprenez vite Euclide! Allons, tâchez de nous parler de Diagonales, de Tangentes, de Sécantes, de Prisme, de Parallèles, de Rhombes, de Polygone, de Cylindres. Si ce Jargon vous effraye, évertuez-vous du moins à barbouiller un peu de papier. Tracez y des figures.

Artibus his asinos capies, cerebrique minores tu quoque, perpetuo quorum celebrabere, bombo, &c. Quam late genus hoc citra Alpes regnat & ultra. Quin properas igitur potioribus addere libris Euclidem? Satis est, si magna vocabula discas; & diagonales, tangentes, atque secantes, 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z æ
ABCDEF GHIJKL MNOPQRSTVUWXYZÆ
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T V U W X Y Z Æ

J. M. Fleischman sculpsit. 1737.

Robyn Romein No. 2.

Maxime quis non perferre mallet in republica arismetica ex in optimatum emulatione dissonones oriri solitas, quam ex uno Monarcha, Tyrannico more Imperare consueto, Terra miseria ac & perniciem; Populus Romanus proculit statu illum reipublicæ quantumlibet discordiis agitata Jugo Cæsaris intolera qui vitandæ fed ca (su Jugurtham Bello Numantino in tantam claritudinem Pervenisse ut Romanis Vehementer Charus Eset, quam antea sibi ab eo timens. Eodem tempore turci, ulciscendis Cosac eorum injuriis, infusi in Podoliam, præfectum istius provinciæ.

Chr. van Dyk sculpsit.

Robyn Curcyf.

Eo misit Rex Suecus Theodoriem Falckenburgium, administratoris adiutum conatus; Joantes Schneiderivinus Allenslebiam ei devicit, quid neid inerat commeatus, & rei tormentaria Magdeburgum curarorum. Tardius aliquanto molestiusque cum Orangio adlares est. Is enim recusita scripserat, Hollandis, atque Burgundis Præsolum designaret quando se hisece prefecituris cecidisset. Aperte Inimicum Nollit; cui Virium Zelandisque. Eadem, is admonenti Gube; nat; ut abiret Amstelodamo, non modo non à paruerit, sed etiam Missum à Gubernatrice Thurin.

Chr. van Dyk sculpsit.

NON PLUS ULTRA,

Gezegt:
Diamant Romein.

Eclairciffons ceci autant qu'il fera poffible par la narration de Mr. de Puffendorf. Elle nous apprend la rufe qu'Annibal Seefted emploia pour empêcher que le Comte ne fe rétablît en Suède, & ne jouît du revenu de fes biens. Il perfuada au Roi fon Maître qui l'envoioit en Suède de lui donner ordre de recommander aux Senateurs la caufe du Comte. Il s'imagina que par ce moyen il le rendroit plus fufpect; car on accufoit le prifonnier d'una trahifon complotée pour le Roi de Dannemarc; rien n'étoit donc plus propre à le faire paroître coupable que l'interceffion de ce Roi. Cette rufe de Seefted tomba par terre: les Suédois n'y prirent point garde, & ne voulant pas examiner les chofes à la rigueur après la fin de la guerre, & après la mort du Roi, ils déclarèrent abfous le Comte Ulefeld.

æ œ & & si fi mi ft ii ff fl il ml ma ei ô ü ü m ç ç ce ' ß bïb [*] (°) mm
 abcdefgkijlkmnopqrstuvwxyz æîôû äëiöü äëiöü äëöü
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆ

J. M. Fleischman sculpsit. 1737.

NB. Ce cy est le plus petit Caractere qui se trouve dans toute l'Europe, il n'y a point de pareil.

NOTA: Van deeze volgende Schriften zyn de Letter-Proeven eerst na het afdrukken der voorige in gereedheid gebragt.

Descendiaan Curcyf, Derde Schrift.

Nec etiam unius Eobani bibacitas propriam ipsi maculam cæteris poetis, nedum toti Germanorum nationi, fecerit communem. Alias eodem jure alterius poetæ sobrietate & repulero istam communem injuriam, simulque fecero sobrios poetas omnes, & germanos omnes. Henricus enim Glareanus, quem Imp. Maximilianus I Colonia laureæ poetices insigni coronavit, & eximio annulo donavit, cum is aliquando in convivio a quodam importunius urgeretur, uti propinati satisfaceret, equem vero tu me esse putas? Glareanus

ABCDEFGHIJKLMNQRSTUUVWXYZÆƒ

J.M.FLEISCHMAN SCULPSIT

1761

Mediaan Curcyf, Kleine Capitalen.

ANIMUS HOMINIS NUNQUAM EST TAM AVIDUS AD ACCIPIENDUM, QUIN DEUS MULTO AVIDIOR SIT AD DANTUM. ABCDEFGHIJKLMNQRSTUUVWXYZÆƒ.

J. M. Fleischman sculpsit. 1762.

Voorts zyn in deeze Lettergietyery nog eenige Schriften bevindelyk, door den bekwaamsten en kundigsten Letter-Stempelsnyder, den Heer J. M. FLEISCHMAN, voor deeze Lettergietyery gemaakt; doch waarvan wegens gebrek aan tyd, door noodzaakelyker Bezigheden, nog geene Proeven zyn vervaardigt; dewelke, na verloop van tyd, in eene vermeerderde Letterproef zullen te vinden zyn.

Groote Kanon Duits.

Eer woed Konst.

Kenzer Carolus
Magnus zette eens
zjn Kroon op den
Bybel / gebedende
daar mede te kennen
dessels groote ach-
ting hoor dat Boek.

A D F G H I L
M N O P Q R S T
U V W Y Z Tr.

J. M. Fleischman sculpsit. 1748.

Handwritten text in a medieval script, possibly Gothic or similar, arranged in approximately 12 lines. The text is extremely faded and difficult to decipher, but appears to be a formal document or record. The script is dense and uniform in style.

Kleine Canon Duits.

Hoogd. Doppel Mittel Fraktur.

Ick hebbe knechten
te paerde ghesten : ende
Dozsten / gaende / als
knechten op de aerde.
Wie eenen kuyl graeft /
sal daer in vallen : ende
wie eenen muur door-
breeckt / een slange sal
hem bisten. A B C D
E F G H I K L M N
O P Q R S T U V W X Y
Z (r. 1234567890;.:!?)

J. M. Fleischman sculpfit. 1749.

Nooit te vooren is door één Letterstempelsnyder
een Kleine Kanon Duits gesneden ; deeze is de eerste
die het licht ziet.

Paragon Duits.

Hoogd. *Text Fractur.*

Maer na sommige dagen
sprack Paulus tot Barnabas:
Laet ons wederom trecken/
En onse Broeders besoecken
door Alle steden / In welke
wij des Heeren Woord ver-
kondigt hebben hoe sy sich
houden. C D E F G H I J
K L M N O P Q R S T U V W X Y Z.

J. M. Fleischman sculpsit. 1744.

Text Duyts.

Hoogd. *Paragon Fractur.*

Het is Godt die in ons werkt het wil-
len / En het volbrengen na sijn goedit
welbehagen. Over welke woorde de
Oude Leeraar Hajmo aldus Seyt.
De genade Gods komt ons voor En
maakt dat wij willen ; En sijn volgt
ons en maakt dat wij kunnen. A B C
D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z.

J. M. Fleischman sculpsit. 1744.

Augustyn Duits No. 1.

Hoogduitsch
Grobe Mittel Fraktur.

Ende een seker man / die kreupel was
van sijns moeders lijbe / wiert gedragen:
welcken sy dagelicks setteden aen de deure
des Tempels / genaemt de Schoone / om
een aelmoesse te begeeren / van de gene die
in den Tempel gingen. Welcke Petrum
ende Joannem siende / als sy in den Tempel
souden ingaen / hadt dat hy een aelmoesse
mochte ontfangen. Ende Petrus sterck op
hem siende / met Joanne / sende / Siet op
ons. Ende hy hielt [de oogen] op haer /
verwachtende dat hy yet van haer soude
ontfangen. Ende Petrus sende / Silber

A B C D E F G H I K L M N O
P Q R S T U V W X Y Z : ff ff st

J. M. Fleischman sculpsit. 1744.

Augustyn Duits No. 2.

Als hy in de Stads Poort gekomen was
Om de Waersegger te vragen wat dat be-
dieden mocht / verwondert sende / is hij ge-
repst na. eeeeggghhimoott v siffi D K M

A B C D E F G H I K L M N O P Q R
S T U V W X Y Z

Chr. van Dyk sculpsit.

Mediaan Duits No. 1.

Hoogduits
Cicero Fractur.

1 In den beginne schiep Godt den hemel/
ende de aerde. 2 De aerde nu was woest ende
ledigh / ende duysternisse was op den asgront:
ende de Geest Godtz sweefde op de wateren.
3 Ende Godt sende: Daer zy Licht: ende daer
wert Licht. 4 Ende Godt sagh het Licht/
dat het goet was: ende Godt maecte schep-
dinge tusschen het Licht / ende tusschen de
Duysternisse. 5 Ende Godt noemde het Licht
Dagh / ende de Duysternisse noemde hy Nacht:
Doe was het avont geweest / ende het was mor-
gen geweest / de eerste Dagh.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T
U V W X Y Z & 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 ' „

a b c d e f g h i j k l m n o p q r z s t u v w x y z.

$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{7}{16}$ $\frac{9}{16}$ llllllll llll llll llll

J. M. Fleischman sculpsit. 1744.

Mediaan Duits No. 2.

Eenen Bergh S. George overgaende / bond
hy beele van dat Volck / dat sich als uyt Bebel
G tot het bouwen der algemeene en Onbrug
Aerde geeft / en met een Vertrouwen dat se
en alle die sich daer heenen toeboeghen willen

G H I K L M O P Q R S T U V W X Y Z ge

Chr. van Dyk sculpsit.

Descendiaan Duits No. 1.
Hoogd. *Descendian Fractur.*

1 Daer na sprak de HEEKE tot Mose/ zeggen-
de: 2 Siet/ ick hebbe met name geroepen Bezaleel/
den sone Uri/ des soons Hur/ van den stamme Juda.
3 Ende ick hebbe hem verbult met den Geest Godes/
met wijsheit/ ende met verstant/ ende met weten-
schap/ namentlick in alle hantwerck. 4 Om te be-
dencken alle vernuftigen arbeit: te wercken in gout/
ende in silber/ ende in koper. 5 Ende in konstige steen-
snijdinge/ om te werckē in alle hantwerck. 6 Ende
ick/ siet/ ick hebbe hem ingeboeght Aholiab den
sone Ahisamach van den stamme Dan/ ende in het
herte eens regelicken die wijs van herten is/ hebbe
ick wijsheit gegeven: ende sy sullen maken al wat
ick u geboden hebbe. A B C D E F G H I K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z & 1234567890 ; :->

J. M. Fleischman sculpfit. 1743.

Descendiaan Duits No. 2.

Den rijken in dese tegenwoordige wereldt bebolet
niet Hoochmoedich te zijn / noch hare Hope te Set-
ten op de onghestadigheydt des rijkdoms / maer den
levenden Godt / die ons alle dingen rijkelijck verleent
te genieten: Dat sy weldadigh zijn / die rijke worden:
Leggende Haer selven wech een Schat deeghlimm
nosofovpffs. A B C D E F G H I K L M N O P Q R
S T U V W X Y Z

Chr. van Dyk sculpfit.

Garmont Duits.

Als Themistocles uit Athenen / en daar na uit geheel
Griekenland gebannen zunde/ tot den koning van Perzen
gekomen was/ is hy van hem zeer rijk gemaakt geworden.
Daar na de heerlyke gaben / waar meede hy van den ko-
ning vereert was geworden/ instende/ zeyde hy / o! kinde-
ren my zouden verlaoren zyn/ indien wy niet verlaoren
hadden geweest. a b c d e d f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V W X
Y Z & f i f f i f f i f f i f f i = - / ; : ? [] () † ! *

J. M. Fleischman sculpfit. 1741.

Brevier Duits.

En als hy na Macedonien gesonden hadde twee van de gene/ die hem dienden / [nameynk] Timotheum en Erastum / bleef hy selve eenen tyt [langh] in Assien. Maar op dien tyt ontstont daar geen kleyne heroerte van wegen den wegh des Heeren. Want een met name Demetrius / een silbersmit / die kleyne silbere tempelen van Diana maakte / bracht dien van die konste geen kleyne gewin toe. Welke hy t'samen vergadert hebbende/ met de handwerkers van diergelijke dingen / seyde hy / Mannen / gy weet / dat wy uyt dit gewin onse welvaart hebben: Ende gy siet ende hoozt / dat dese Paulus veel volck niet alleen van Ephesen / maar ook byna van geheel Assien overredet en afgekeert heeft / seggende / dat het geen Goben zyn / die met handen gemaakt worden.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

J. M. Fleischman sculpsit. 1740.

Collonel Duits.

Ende den volgenden dagh wiert hy van haer gezien daer sy hochten/ ende hy bronghse tot vrede / seggende / Mannen / gy zyt broeders: waerom doet gy malkanderen ongelijck? Ende die sinnen naesten ongelijck dede / verstiet hem / seggende: Wie heeft u tot een Overste ende Rechter over ons gestelt? Wilt gy my [oock] onbrengen / gelijckerwijs gy gisteren den Egyptenaer omgebracht hebt? Ende Moses vluchtte op dat woort / ende wiert een vredeelingh in het land Madiam / daer hy twee sonen gelvan. Ende als veertigh jaren verbult waren / verscheen hem de Engel des Heeren in de woestijne des bergs Sina in een blaminig byer des doornboschs.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

J. M. Fleischman sculpsit. 1739.

Parel Duits No. 1.

Halelu-Ja. Aleph. Ick sal den H E E N loben van gantscher herten: Beth. in den raet ende vergaderinge der oprechten. 2 Gimel. De wercken des H E E N zijn groot: Daleth. sy worden gesocht van alle vieder lust in hebben. 3 He. Sijn doen is majesteyt ende heerlijkheit: Dau. ende sijne gerechticheit bestaet in der eeuwigheit. 4 Zain. Hy heeft sijnen wonderen een gedachtenisse gemaecht: Cheth. de H E E N is genadigh ende barmhertigh. 5 Het. Hy heeft den genen die hem breefen / spijse gegeven: Yod. Hy gedenkt in der eeuwigheit aen sijn verbont. 6 Caph. Hy heeft de macht sijner wercken sijnen volcke bekent gemaecht: Lamed. hen gebende de erbe der Heydenen. 7 Mem. De wercken sijner handen zijn waerheit ende Gozdeel; Nun. alle sijne beveelen zijn getrouwe. 8 Samech. Sy zijn ondersteunt voer altoos [en] in eeuwigheit. Vin. zijnde gedaen in waerheit ende aprechticheit. 9 Pe. Hy heeft sijnen volcke verlossinge gesonden: Tsade. Hy heeft sijn verbont in eeuwigheit geboden: Koph. sijn name is heyligh ende breeflick: 10 Resch. De breefe des H E E N is het beginsel der Wijsheit: Schin. alle diese doen / hebben goet herstant: Chau. sijn lof bestaet tot in der eeuwigheit.

Psalm Crj. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Gesneden door J. M. Fleischmann. 1733.

Parel Duits No. 2.

Halelu-Ja. Aeph. Ich sal den **HEERE** loben van gantscher herten : Beth. In den raet ende vergaderinge der oprechten. 2 Simel. De wercken des **HEERE** zijn groot : Daleth. In worden gesocht van alle die der lust in hebben. 3 He. Sijn doen is majestent ende heerlijkheit : Dau. ende sijne gerechticheit bestaet in der eeuwigheit. 4 Zain. Hy heeft sijnen wonderen een gedachtenisse gemaeckt : Chet. de **HEERE** is genadigh ende barmhertigh. 5 Chet. Hy heeft den genen die hem vreesen / spijse gegeven : Job. Hy gedenckt in der eeuwigheit aen sijn verbont. 6 Caph. Hy heeft de kracht sijner wercken sijnen volke bekent gemaeckt : Tamed. hen gevende de erbe der Hydnenen. 7 Mem. De wercken sijner handen zijn waerheit ende Ordeel ; Nun. alle sijne bevelen zijn getrouwe. 8 Samech. Sy zijn ondersteunt vooz altoog[en] in eeuwigheit. Ain. zijnde gedaen in waerheit ende oprechticheit. 9 Pe. Hy heeft sijnen volke verlossinge gesonden : Tsade. Hy heeft sijn verbont in eeuwigheit geboden : Kaph. sijn name is haligh ende vreeslick ; 10 Kesch. De vrees des **HEERE** is het beginsel der Wijsheit : Schin. alle diese doen hebben goet verstant : Chau. sijn lof bestaet tot in der eeuwigheit. Psalm Cxj. **ABCDEFCHJKLMAOPQRSCTUWVYZ.**

Gefneden door J. M. Fleischman.

1760.

NON PLUS ULTRA,

Gezegt :

ROBYN DUITS.

Halelu-Ja. Aeph. Ich sal den **HEERE** loben van gantscher herten : Beth. In den raet ende vergaderinge der oprechten. 2 Simel. De wercken des **HEERE** zijn groot : Daleth. In worden gesocht van alle die der lust in hebben. 3 He. Sijn doen is majestent ende heerlijkheit : Dau. ende sijne gerechticheit bestaet in der eeuwigheit. 4 Zain. Hy heeft sijnen wonderen een gedachtenisse gemaeckt : Chet. de **HEERE** is genadigh ende barmhertigh. 5 Chet. Hy heeft den genen die hem vreesen / spijse gegeven : Job. Hy gedenckt in der eeuwigheit aen sijn verbont. 6 Caph. Hy heeft de kracht sijner wercken sijnen volke bekent gemaeckt : Tamed. hen gevende de erbe der Hydnenen. 7 Mem. De wercken sijner handen zijn waerheit ende Ordeel ; Nun. alle sijne bevelen zijn getrouwe. 8 Samech. Sy zijn ondersteunt vooz altoog[en] in eeuwigheit. Ain. zijnde gedaen in waerheit ende oprechticheit. 9 Pe. Hy heeft sijnen volke verlossinge gesonden : Tsade. Hy heeft sijn verbont in eeuwigheit geboden : Kaph. sijn name is haligh ende vreeslick ; 10 Kesch. De vrees des **HEERE** is het beginsel der Wijsheit : Schin. alle diese doen / hebben goet verstant : Chau. sijn lof bestaet tot in der eeuwigheit. Psalm Cxj. **ABCDEFCHJKLMAOPQRSCTUWVYZ.**

Gefneden Door J. M. Fleischman 1762

Hier zien nu de respectieve Boekdruckers de Nederduitsche Letteren, van Kanon tot Robyn ingesloten, allen door de konstige Hand van den grooten J. M. FLEISCHMAN gefneden.

De Parel Duits No. I. is het eerste Nederduitsche Schrift, en de Robyn Duits (ten opzichte der Nederduitsche Schriften) het laatste Nederduitsche Schrift, door zyn Ed. gefneden. Toen hy in den Jaare 1754 eene nieuwe Parel Duits, voor eene andere Gieterij, gefneden had, die men zeide beter te zyn als die van 1733, wierd ik aangefpoord, om ook eene tweede nieuwe Parel Duits te laten snyden, om door Konst en Vlyt nog die van 1754 te overtreffen, welke vervolgens in den Jaare 1760 (getekend No. 2.) is in 't licht gekomen. En, tot volmaking der Nederduitsche Schriften, heeft die Konstenaar daarenboven in den Jaare 1762 de hier bovenstaande Robyn Duits gefneden, die van eene verwonderlyke schoon- en fraaiheid is.

Alle deeze Nederduitsche Schriften, van Mediaan tot Robyn ingesloten, zyn de beste en uitmuntendste Letteren tot het drukken van Bybels, N. Testamenten, Kerk- en andere Boeken, die 'er ooit gezien zyn; kunnende op deeze Letteren veele duizend Exemplaren meerder gedrukt worden, dan op die van andere Lettergieterijen, nademaal dezelve veel dieper zyn gefneden, en de Drukpers langer verdraagen kunnen.

De drie Schriften, Augustyn, Mediaan en Descendiaan Duits van Chr. van Dyk, zyn door Aankoop by deeze Lettergieterij gekomen, en hebben ook hunne verdiensten.

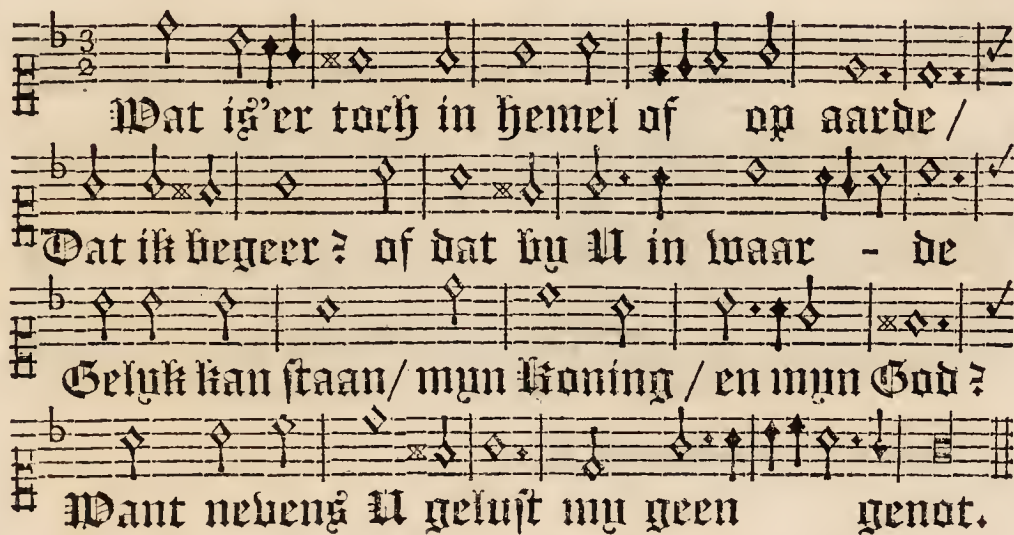
JOH. ENSCHEDE.

VOLMAAKTE EN VOLKOMENE MUZIEK.

Dit is het allervolmaakste en het allerkonstigste Werkstuk, dat ooit door eenig Lettersnyder gemaakt is; de Heer J. M. FLEISCHMAN heeft dat in 't Jaar 1760 ten einde gebragt, na ruim twee Jaaren daar aan te hebben gearbeid; al zyn Konst en Vlyt heeft hy daar aan besteed; ieder die eenige kennis heeft van de Drukkonst en van 't Lettergieten, staat daar over verbaast; alles is mathematisch vierkant ingerigt; dit groote Konstkstuk bestaat uit 226 stuks Staale Stempels en 240 Matryzen, en word op Parel Corpus gegooten. Daar kan in de Muziek niets gecomponeert worden, of het kan met deeze Muziek-Caractèren, even zo gemaklyk gezet en gedrukt worden, als de ordinaire Grieksche, Latynsche en Nederduitsche Letteren; zo dat dit allervolmaakste Werkstuk de Geschreevene Letteren, die ook verwonderlyk schoon zyn, zeer verre overtreft.

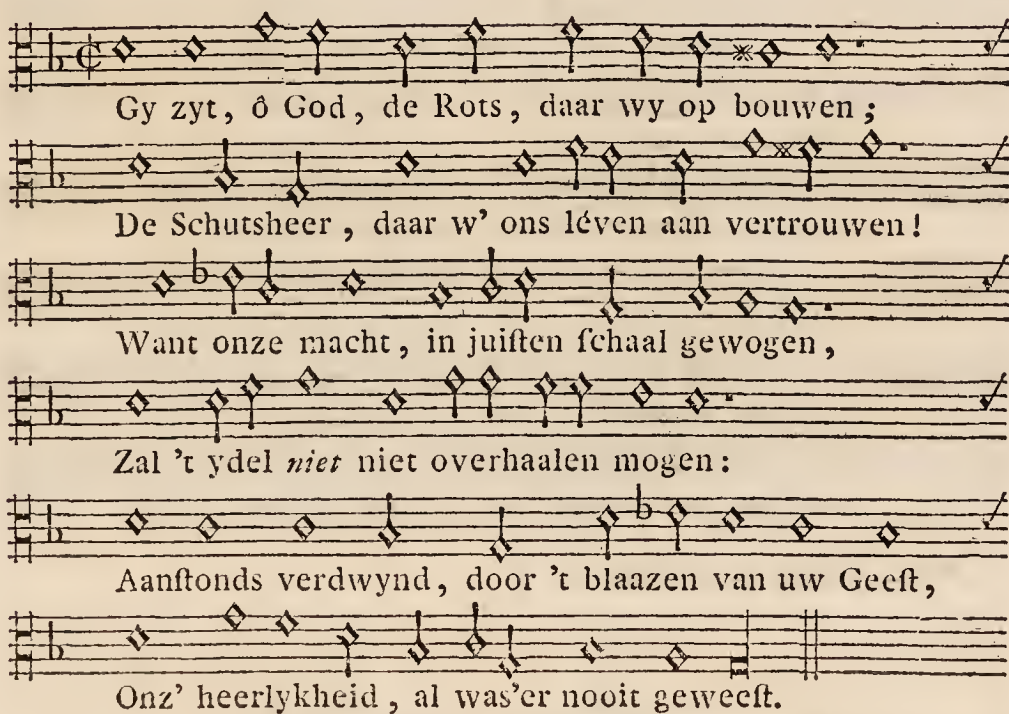
Text Muzyk- en Psalm-Nooten.

Wat is'er toch in hemel of op aarde /
Dat ik begeer? of dat by U in waar - de
Geluk kan staan / myn Koning / en myn God?
Want nevens U gelust my geen genot.

J. M. Fleischman sculpsit. 1746.

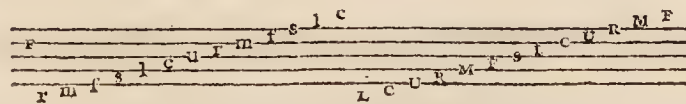
Groote Augustyn Psalm-Nooten.

Gy zyt, ó God, de Rots, daar wy op bouwen ;
De Schutsheer, daar w' ons léven aan vertrouwen!
Want onze macht, in juistén schaal gewogen,
Zal 't ydel *niet* niet overhaalen mogen :
Aanstonds verdwynd, door 't blaazen van uw Geest,
Onz' heerlykheid, al was'er nooit geweest.

J. M. Fleischman sculpsit. 1747.

Groote Augustyn Nooten-Letteren.

F
r m f s l c u r m f s l c
L c u r m f s l c u r m f

Deeze zyn expres voor 't Vier Stemmen Psalmboek gesneden, door
J. M. Fleischman 1752.

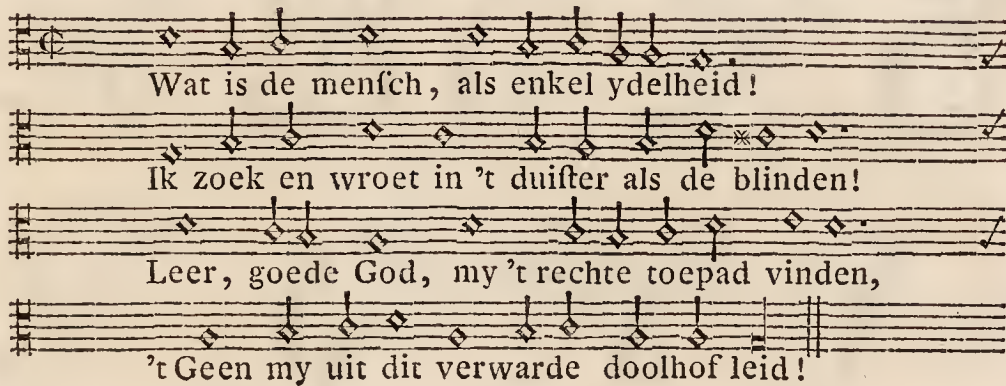
THE HISTORY OF THE

First part of the history of the
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

Second part of the history of the
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

Third part of the history of the
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

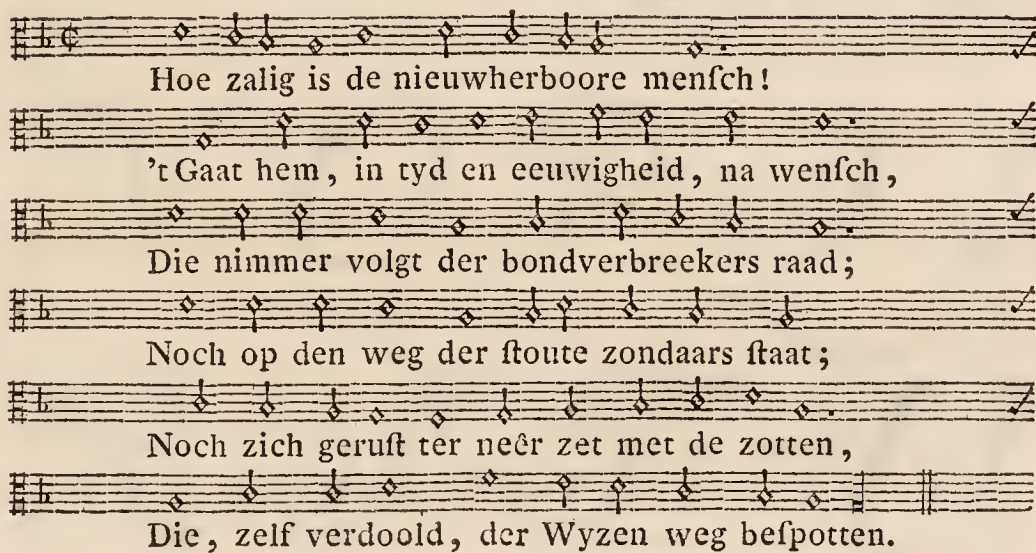
Mediaan Pfalm-Nooten.

Wat is de mensch, als enkel ydelheid!
Ik zoek en wroet in 't duister als de blinden!
Leer, goede God, my 't rechte toepad vinden,
't Geen my uit dit verwarde doolhof leid!

J. M. Fleischman sculpfit. 1748.

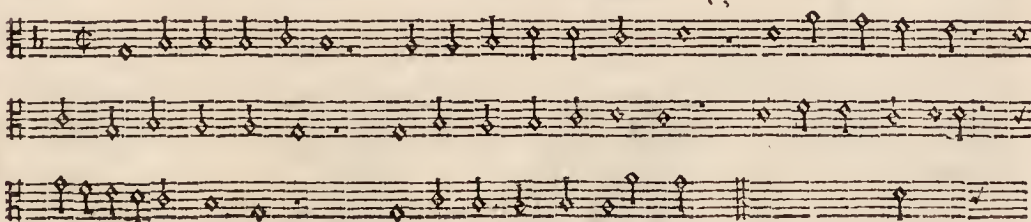
Descendiaan Pfalm-Nooten.

Hoe zalig is de nieuwherberoore mensch!
't Gaat hem, in tyd en eeuwigheid, na wensch,
Die nimmer volgt der bondverbreekers raad;
Noch op den weg der stoute zondaars staat;
Noch zich gerust ter neer zet met de zotten,
Die, zelf verdoold, der Wyzen weg bespotten.

J. M. Fleischman sculpfit. 1748.

Descendiaan Pfalm-Nooten.

Chr. van Dyk sculpfit.

Dubbelde Paragon Capitalen.
Fr. Paragon à deux Points coulé.

A B C D E

F G H I =

J K L M

N O P Q ;

R S T U

V W X Y ,

Z A B C . .

J. F. Rosart sculpsit.

Handwritten characters in a cursive script, likely the first row of a list.

Handwritten characters in a cursive script, likely the second row of a list.

Handwritten characters in a cursive script, likely the third row of a list.

Handwritten characters in a cursive script, likely the fourth row of a list.

Handwritten characters in a cursive script, likely the fifth row of a list.

Handwritten characters in a cursive script, likely the sixth row of a list.

Handwritten characters in a cursive script, likely the seventh row of a list.

C A R A C T È R E

D 8

F I N A N C E.

Dubbelde Mediaan Geschreven.

Fr. Cicero à deux Points coulé.

Dans le dessein ou nous sommes de nous unir, avec la bénédiction du Seigneur, par les saints nœuds du Mariage; nous avons l'honneur de vous communiquer, que nôtre première Annonce est à Dimanche prochain.

Nous nous flattons, que vous voudrez bien prendre part à nôtre satisfaction, et nous croire, avec la plus parfaite considération.

Vos très humbles et très obeissans
Serviteur et Servante

J. F. Rosart sculpsit.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

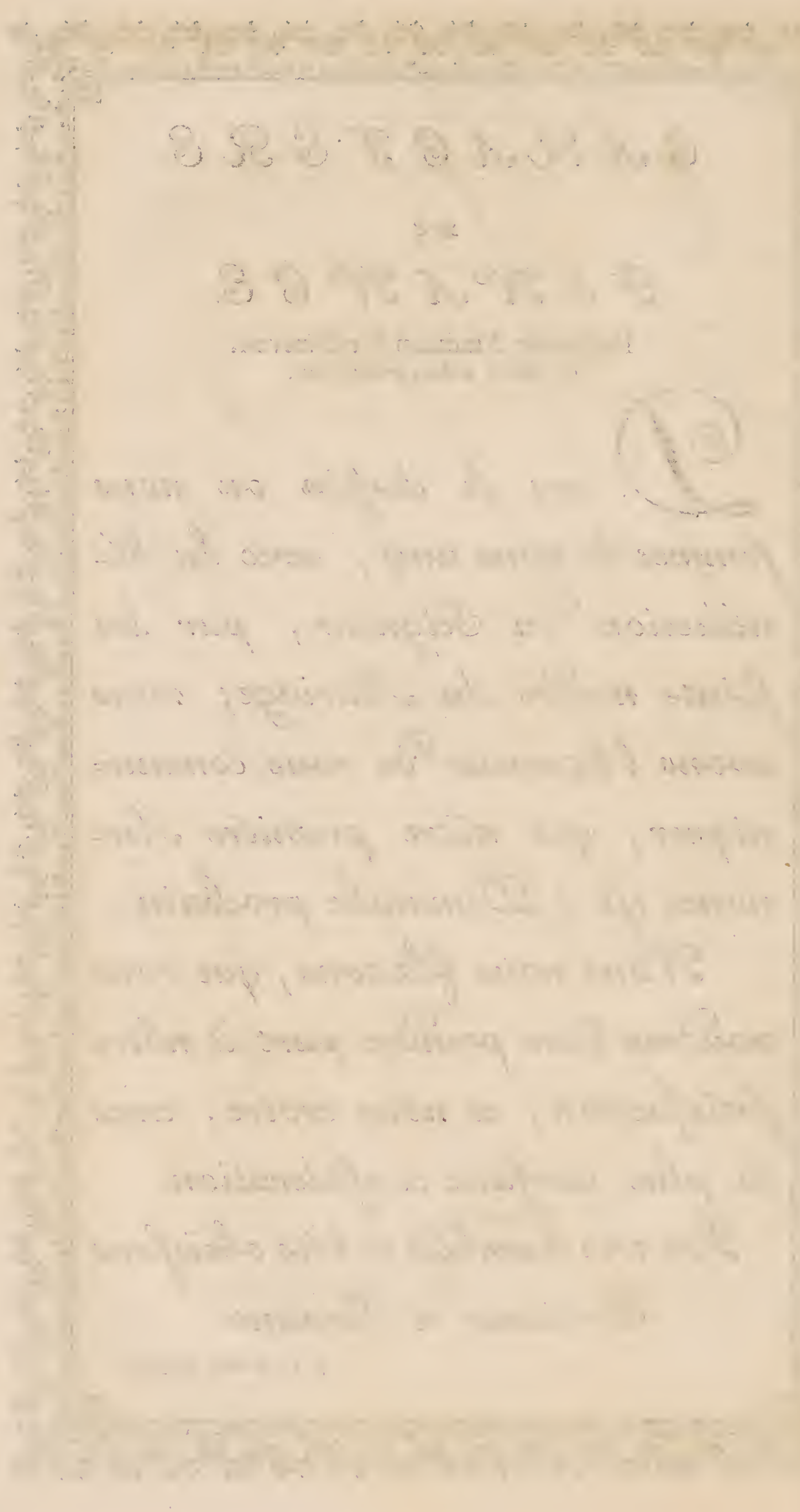
Small handwritten text or number centered below the first line.

Second line of handwritten text.

Third line of handwritten text.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script.

Dubbelde Descendiaan
GESCHREVEN SCHRIJFT.

Fr. Philosophie à Deux Points.

L'insinuante FLATTERIE
Est la Fille de l'Intérêt,
L'Artifice, qui l'a nourrie,
Des Vertus lui donna l'apprêt:
Elle est sans cesse au pied du Trône,
Son vain encens qui l'environne
Enivre les Rois & les Grands;
Le masque de la politesse
Couvre la rampante bassesse
De ses faux applaudissemens.

Deeze Dubbelde Descendiaan is
gesneden door FLEISCHMAN,
in 1756; met welk genoeg dit Schrifft
op veele Drukkeryen is ontfangen, blykt
uit het gebruik daar van gemaakt, tot
Cancelaryzaaken, Koopmans- en Be-
kendmaakings-Brieven enz.

Dubbeldc Garmond

GESCHREVEN SCHRIFT.

Fr. Garmond à deux Points.

De Liefhebbers van Konsten en Weetenſchappen zien hier het tweede, voor de Haarlemſche Lettergieterij gefneeden, Geſchreeven Schrift, door wylen den Heer JOAN MICHAEL FLEIJSCHMAN, den grootſten en konſtigſten Letter-Stempelfnyder, die 'er ooit in de Waereld geweest is, en mogelyk komen zal, in 1768 voleindigt; zynde zyn laaſte Konſt-Werkſtuk voor deeze Lettergieterij, en de laaſte door hem gejuſteerde Matryzen. Zyn Naam en Konſt zal, door zyne uitmuntende Letteren, die ten getale van ruim zeventig onderſcheidene Schriften zig in de Haarlemſche Lettergieterij bevinden, na verloop van veele Eeuwen, nog door de Geleerde Waereld met roem vermeld worden.

Text Oud Geschreeven.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R
 S T U V W X Y Z / IIIII IIIII IIIII
 IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII
 IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII
 IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII
 IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII
 IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII IIIII

Augustyn Oud Geschreeven.

Henry par la Grace de Dieu / Roy
 de France et de Pologne / Comte de Pro-
 vence / Forcalquier / et Terres adjacentes /
 au Senechal de Provence / ou son Lieute-
 nant au siege de Marseille / salut. My cher
 et bien aime Honore Lambaud / habitant de la-
 dite Ville / nous a fait dire et remonstrer / que
 des long temps Il s'est exercé à enseigner les
 premieres Lettres. En quoy Il a re-
 du tel soin et Diligence / quil sy est demeuré
 sy extreme contentement à tous ceux à qui il
 les a apprises : ayant pour la commodité d'uy
 chacun qui voudra apprendre de Lui / et pour
 la sienne aussi / composé Un Alphabet
 de quelques caracteres / qui pourront servir
 grandement à soulager les Personnes / mes-
 mes les petitz Enfant. R B C D
 E F G H I J K L M N O P Q R S T
 U V W X Y Z. en enttt N e l e m m

Dit laatste Geschreeven Schrift is gesneden voor den vermaarden Boekdruker Christoffel Plantyn te Antwerpen, door Ameeet Tavernier, Letterfnyder.

Dubbelde Paragon Griekſche Capitalen.

A B Γ Δ Θ
Λ Μ Ε Π
Σ Υ Φ Ψ Ω

Dubbelde Text Griekſche Capitalen.

A B Γ Δ Ε Ζ
Η Θ Ι Κ Λ Μ
Ν Ξ Ο Π Ρ Σ
Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ

Λ Μ Ν Ξ Ο Π

Σ Τ Φ Ψ Ω

From the Greek Alphabet

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ

Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ

Ο Π Ϛ ϛ Ϝ ϝ Ϟ ϟ

Ϡ ϡ Ϣ ϣ Ϥ ϥ Ϧ ϧ

Dubbelde Mediaan Griekſche Capitalen.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ
Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π
Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Dubbelde Descendiaan Griekſche Capitalen.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ
Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π
Ρ Σ Τ Υ Χ Φ Ψ Ω

J. M. Fleiſchman ſculpſit. 1744.

Dubbelde Garmond Griekſche Capitalen.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ
Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Dubbelde Brevier Griekſche Capitalen

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ
Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

J. M. Fleiſchman ſculpſit. 1744.

Paryffe Geschaduwde Griekfche Capitalen.

Γ Δ Θ Λ

Ξ Π Σ Ϻ

Φ Ψ Ω

Dubbelde Paragon Geschaduwde Griekfche Capitalen.

A B Γ Δ E

Θ K Λ N Ξ

O Π P Σ T

Υ Φ X Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Dubbelde Text Geschaduwde Griekfsche
Capitalen.

A	B	Γ	Δ	E
Z	H	Θ	I	K
Λ	M	N	Ξ	O
Π	P	Σ	T	Υ
Φ	X	Ψ	Ω.	

Dubbelde Auguftyn Geschaduwde Griekfsche
Capitalen.

A	B	Γ	Δ	E
Z	H	Θ	I	K
Λ	M	N	Ξ	O
Π	P	Σ	T	Υ
Φ	X	Ψ	Ω.	

Augustyn Grieksch No. 2.

μετὰ τὸ πρᾶθῆναι αὐτὸν λύτρωσις ἔσται αὐτῷ ἔρριψεν
ὅταν κλέψῃ καὶ ἀρπάσῃ καὶ λωποδοτήσῃ ἄββατ
ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσε αὐτὸν. Ἰησοῦς Χριστὸς
Μαίταις τέτους Πατῆρ ἡμῶν Φώτῃς χιλίῃς με.
αββγδεζηθθικλμνξοπρρσττυφχψω. ΑΒΓΔΖΘ
ΙΚΛΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ. Θέλος.

Deeze Augustyn Grieksch is uit de Lettergieterij van J. J. Schipper afkomstig, en waarfchynelyk van Chr. van Dyk gefneden: Veele voortreffelyke Werken zyn daar mede gedrukt, en nog onlangs de Herodotus Weffelingii; de Noten met de Descendiaan Grieksch van Fleischman.

Mediaan Grieksch.

Engl. Greek, Pica.

Βασίλισσα νότου ἐγερθησεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν
ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σο-
λομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλείον Σολομῶντος ὤδε.

Ἄνδρες Νινευῖ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινούσιν αὐτήν· ὅτι μετενόη-
σαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλείον Ἰωνᾶ ὤδε.
οὐδεὶς δε λύπνον ἀθῖες κρυπτὴν τίφῃσιν, οὐδε ὑφὸ τον
μόδιον Ἀλλὰ ἐτὶ τὴν λυκνίαν Ἰνα Νόι Σὸκραες γαιρεθεῖν

Descendiaan Grieksch.

Engl. Greek, Smal Pica.

Καὶ λέγων. Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζε-
ται, καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ,
καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς
μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀ-
ποκριθεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὡ γενεὰ ἀπίστος καὶ διε-
στραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; Φερετὲ μοι αὐτὸν ὤδε· Καὶ ἐπέτιμησεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ.

J. M. Fleischman sculpsit. 1742.

Descendiaan Griekfche Stukletteren.

γν γν τς τς οτ οτ ωει ωει μβυ μβυ ζ ζ ϛ ϛ οπι οπι ϛ ϛ ω ω εν εν
 γι γι ρβυ ρβυ ζ ζ αὐτῶ αὐτῶ τῶ τῶ οὐξ οὐξ ωῶα ωῶα ω ω ρδ ρδ ος
 ος κῶ κῶ μῶ μῶ Ω Ω ἔπο ἔπο ρ ρ ς ς ῖ ῖ ῖ ῖ σσ σσ υ υ ωω ωω
 σσ σσ ςα ςα ού ού τλω τλω ῶπο ῶπο ς ς ἀρ ἀρ ἔσ ἔσ ἡ ἡ σὸν σὸν
 εἰ εἰ ϛ ϛ ϛ ϛ Ω Ω κῶ κῶ ἰω ἰω αὐτῶ αὐτῶ μβι μβι ϛ ϛ πς πς χ χ
 υ υ ρς ρς αι αι ϛ ϛ ρς ρς γα γα σὸν σὸν μῶ μῶ Δῶα Δῶα ψι ψι αι αι
 κῶι κῶι πω πω σα σα ται ται αυ αυ ει ει λλ λλ τι τι ος ος ε ε αυ αυ

J. M. Fleischman sculpsit. 1765.

Garmond Griekfch No. 1.
Engl. Greek, Long Primer.

Καὶ λέγων. Κύριε, ἐλέησον μου τὸν υἱὸν, ὅτι σεληνιάζεται,
 καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ
 πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς
 σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὡ γενέα ἄπιστος καὶ διεσραμμένη, ἕως πότε
 ἔσομαι μεθ' ὑμῶν ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φερετὲ μοι αὐτοῦ
 ὄδε; Καὶ ἐπετίμησε αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξήλθε ἀπ' αὐτοῦς

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ

Garmond Griekfch No. 2.

Ος ὢν ἀπαυγασμα ϛ δόξης, κῆραρακλήρ σης αυ, ἕπασαίξ 1ξ,
 φερων τε τα πάντα τῶ ἡμάη ϛ δυναμειωσ, αὐτῶ δι εαυηαν ἡαρισμὸν
 ποιησαμῶ ϛ ἄμαρηνῶν ἡμῶ, ἐκάθισον ἐν δεξιῶ ϛ μεγαλωσωνης ἐν
 ὑψηλοῖς. Τοσέτω κρειπῶν γυέμῶ ϛ ἀγγέλων, οἱω Δῶαφορώτε
 ρον παρ αυτῆς τῶ ϛ γε να να β β γ δ ε ζ η θ θ λ μ ν ζζοπρσςλωίτ

Deze Garmond Griekfch is ook uit de Lettergietry van J. J.
 Schipper afkomstig, en, zo ik meen, eertyds in de Letter-
 gietry van Elzevier te Leiden geweest; dezelve is zeer com-
 pleet met de Stukletteren.

Brevier Grieksch No. 1.

9 Ἴνα πληρωθῆ ὁ λόγος ὃν εἶ-πεν. Ὅτι οὐς δέδωκάς μοι, ° οὐκ ἰάπώλ
 εσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. 10 Ἰ Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, εἶλυ
 πέκσεν αὐτήν, καίαισε τὸν το ἀρχιερέως δοῦ-ὑζητεῖτε, ἀφετε το
 ὑτους ὑπά-γειν. λον, καὶ ἀπέκοψεαυτοῦ τὸ ὠ-τὸ δεξιὸν ἦο. τῖοννδύλω
 Ἰν δὲ ὄνομα ° τῶος. ἀΜλχ 11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς Πτ-ὑστρω. Βάλετ
 μάχαιράν ἡ σου ἢ εἰς θήν τήκην. τὸ ποτήριον ὃδέ-δωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ
 μὴ πῖωαυτό; 12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χι-λίαρχος καὶ οἱ ὑπηρετα
 τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν. 13 Καὶ ἄπ
 ἡγαγον ἢ αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον. ἦν γὰρ πεν-θερὸς τοῦ Καϊάφα ἡ
 δς ἦν ἀρχιε-ρεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. 14 Ἦν δὲ ἡ Καϊάφας ὁ συμ-
 συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ἄπολέ-σθαι ἢ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἢ.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Τ Φ Χ Ψ Ω,

Brevier Grieksch No. 2.

ἔτι ἐρῶσι τὸν λόγον τῆτον ἐν γῆ ἰάδα. Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ Κυρίου Θεοῦ σε
 πρὸς Ἰερεμίαν. καὶ γράψον ἐπ' αὐτῆ πάντας τὰς λόγους ἀνήγγειλαν ἔγραψεν σου
 τὰ ἀναγνώνας ἐν τῷ Βιβλίῳ αὐτοῖς Μιχαίας ἔτῳ ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι μου
 κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ φαρ. λούσασθαι ἐπὶ τὸν ποταμὸν καὶ καθυβρίσασιν σε
 καὶ λυμανῆνται τὴν γῆν καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσῆς καθαρῆς τορευτὴν σε
 ποιήσεις τὴν λυχνίαν λύσας δὲ εἰς τὸν μάρσιππον αὐτῆ δοῦναι σῆσεται. μου

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ ρ σ τ ι υ φ χ ψ ω

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Τ Φ Χ Ψ Ω.

Deeze Brevier Grieksch is mede uit de Lettergieterij van
 J. J. Schipper afkomstig, en ook waarschynelyk in de Letter-
 gieterij van de *Elzeviers* te Leiden bevindelyk geweest, en eene
 der compleetste Grieksche Schriften van Europa, bestaande in
 omtrent 600 Matryzen, die alle zeer fraai gejusteert zyn.

Collonel Grieksch.

Καὶ λέγων. Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσ-
 χει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγ-
 κα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶν
 δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν. Ὁ γένεα ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μετ' ὑμῶν
 ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φερετὲ μοι αὐτὸν ἄδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
 καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον· καὶ θεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον. Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδύ.
 νήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτὸ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. Δία τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν· ἔμ
 ἦν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίσιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ.
 Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. Τοῦτο
 δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Ανασρεφόμενων δὲ
 αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Μέλλει ὁ υἱὸς ἀνθρώπου παραδο

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Τ Φ Χ Ψ Ω.

Text Arabifch.

كُلُّ شَيْءٍ آفَاةٌ مِّنْ حَنَسَةِ حَنِيَّ الْحَبِيرِ
الْحَدِيدِ عَلَيْهِ بَأْسٌ لِّمَن رَدَّ بَأْسَ الْحَدِيدِ يَفْلُخُ
الْفَلَاحُ هُوَ رَمْنَةُ الشُّوْ وَالْحَاةُ الْاِرْصُ

J. M. Fleischman sculpsit. 1742.

Text Maleitfch.

جرمول بگند ایت قرلال عالم کفد ممباچ قران
دان تفسیر ناد کتات دان فقه استمدیو
حکایة باکی دکنهویین ادثون ثکرجانین
ینکال ثاکي هاری مک بگند سماکی تکین
ثندیت درتد سرچان دان جبته دان سروال
دان کبی مک بگند ثون

J. M. Fleischman sculpsit. 1742.

Augustyn Romein Maleitfch.

Tatkâ 'itu bangonah 'ija 'ini dengan menantuw
p nja parampuwan, dan puangah deri pada pâ-
dang pan Maw'âb : kârana teah dedengarnja dâam
pâdang Maw'âb, bahuwa sudah dekonjongkan
dl dj dz tñ nj dj ch fñ gh kh ts kh & hñ hñ th g' p
DL TJ TS TL & DJ H N G DZ SJ CH TZ GH

Brevier Romein Maleitfch op Garmond Corpus.

6 Tatkâa 'itu bâgonah 'ija 'ini dengan menantuw p nja param-
puwan, dan puangah deri pada pâdang pan Maw'âb : kârana teah
dedengarnja dâam pâdang Maw'âb, bahuwa sudah dekonjongkan Huwa
'âkan khawmja, dengan memberij raw tij pada marika 'itu.

Hh kh kh fñ fñ th th p rz z z' z' d l b k ch m n ng dz dz' nj dj dj' f f' r p g gh
DJ SJ Ä A DL D' TH Ê CH GH KH L HI N R Û 'TZ W' TS TL DZ

Paragon Hebreuwfch No 1.

אשר האיש אשר לא הלך בעצת
רשעים ובדרך הטאים לא עמד
ובמושב לצים לא ישב: כי אם
בתורת יהוה חפצו ובתורתו יהנה
יומם ולילה: והיה כעץ שתול על
פלגי מים אשר פרו יתן בעתו
ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה
יצליח: לא-כן הרשעים כי אם-כמן
אשר הדפנו רוח:

Paragon Hebreuwfch met Punten No 1.

א בראשית ברא אלהים את השמים
וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הַיְיִתָּה תְהוֹ וְנָחַו
וְהַשָּׁמַיִם עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים
מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אֹר וַיְהִי־אֹר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:

Paragon Hebreuwfch No. 2.

עורי ירושלי עורי כל בגרי תפארתך
לבשי עורי ציון מעווד לבשי מן עפרך
התנערי קומי ירושלים קומי שביה בת
ציון קומי נתקי מוסרי צוארך אורי מחר
כי בא אורך: שממות כל ישר אל פצחו
פצחי יחרו ורננו כי ניהם הר ציון יחורה

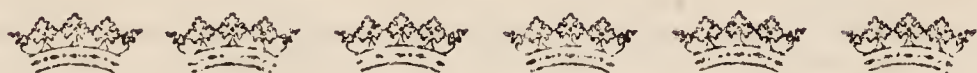
Paragon Hebreuwfch met Punten No. 2.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָרֶץ הַיְדוּדָה
כִּאֲהֹר מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וְרַע וְעֵתָהּ יִפְּן
יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחִי
לְעֹלָם : וַיִּשְׁלַח הוּא יְהוָה אֱלֹהִים מִגֹּן־עֵדֶן
לְעַבְד אֶרֶץ־הָאֲרָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם
וַיִּגְרֶשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגִן־עֵדֶן

Text Hebreuwfch.

יהוה ער מתי עשנת בתפלת ישראל עמך אל נא
השבת רשעים ינח על גורל צדיקים אל בעול בצר
להם המה ישלחו ידיהם: אל תתן כרוב מובתך
ילחת נפש עייד תבוא תבוא לפניך אנקת כלי תמו
תה כי נחשבנו עם רפאים שאול תחיה יורדים: אל
תשכח לנצח יהוה למה תישן עורה הקיצה עוררה גב
ורתך הלכה לנו לישועה האירה פניך לנו שובה תהר
שביתנו:

Text Hebreuwfch met Punten.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:
וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וּבְהוֹ וְחֹשֶׁךְ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
אוֹר וַיְהִי-אוֹר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאוֹר כִּי-טוֹב וַי
בְּדַל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם
אֶחָד:

Text Hebreewfch met Punten, is
Garmond zonder Punten.

הוֹדוּ יְיָ עַל-הָאָרֶץ: בַּשָּׁנָה שֵׁשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה לְהֵינִחַ
חָוִי: הַגִּבּוֹשׁ הַשֵּׁשֶׁי בַּשְּׁבַע-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם
הַיּוֹם מִחֹדְעוֹ כָּל-מַעֲיָגוֹת תְּהוֹם דְּבַהוֹאֲדָבַת הַשָּׁמַיִם לַפֶּתַח
מִן-שָׁמַיִם עֵבְרָא אֲדַסְעָרָם מִזֶּם וְאֲדַבְעִים לֵיל חוֹחֵי לְ

Deeze GARMOND HEBREEUWSCH MET PUNTEN is door CHRISTOFFEL van DYK in den Jaare 1662 à 1663 voor den Godvruchtigen en Geleerden Jood JOSEPH ATHIAS, in Amsterdam, gefneden, en gemaakt naar zyne verkiezing, smaak en beste kennis; dezelve word nog heden van de Jooden voor het beste, schoonste en uitmuntendste Hebreewfche Schrift gehouden, en waar aan niets veranderd of verbeterd kan worden. Gemelde Geleerde Jood heeft daar mede in 't Jaar 1665 uitgegeeven de Hebreewfche Bybel, by de Jooden genaamd DE WET, PROPHETEN en SCHRIFTEN; een Druk, gezuiverd van voorgaande Fouten, zo door de Geleerdste Rabbynen en Meesters der Wet, als door de Hooggeleerde Heeren Professoren in dien tyd van de Academien van Leiden en Utrecht; waarom ook dien Jood Athias, door de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, eene Privilegie voor 22 Jaaren is verleend, en hy daarenboven nog met eene Gouden Ketting en Medaille van 36 Lood zwaarte, fyn Goud, door hun Hoog Mog. is befchonken geworden; eene Eere (zegt die Jood, in de Voorrede van die Bybel) die by Menschen gedenken aan geen Israëlit te voeren is aangedaan.

Auguftyn Hebreewfch.

אָנָּה שׁוֹבֵי הַשּׁוֹלִימ שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי אֵלֵי וּמִשְׁכִּינֵי אֶתְהַרְךְ אֶרְצָה
לְרִית שְׁמַנִּיךְ כּוֹלֵךְ יִפָּה רַעִיִתִי אֲוִיז מוֹם בְּךְ לִבְבַתִּינִי בֵּאֵח
מַעֲיָנִיךְ בֵּאֵחֵר עֵנֵק מִצֹּאֲרוֹנֶיךְ יוֹנְתִי שְׁבַחְגוֹי הַסִּלַּע מֵרֵאךְ
הִרְאִינִי נָא כִי מֵרֵאךְ נֶאֱוָה וְהַשְׁמִי עֵינֵי קוֹלֵךְ כִּי עֵרַב אֶחֻת
תִּשְׁקִינִי נְשִׁיקוֹת פִּיךְ כִּי מוֹבִים רוֹדֵיךְ מוֹבִים מִיֵּן רִיחַ שְׁלֵם
יְךְ מִבֵּל בְּשָׁמַיִם: כִּלְתֵי שִׁימִינִי נָא עַל לִבְךְ כַּחֻתֶם וְכַח

Auguftyn Hebreewfch met Punten.

אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּפִרְאֵם בַּיּוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה
אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וְכֹלֵי שֵׁיחַ הַשְּׂדֵה מֵרֵם יִהְיֶה בֵּאֵ
רֵץ וְכֹל-עֵשֶׁב הַשְּׂדֵה מֵרֵם יִצְמַח בִּי לֹא הַמִּטֵּר יִהְיֶה אֵל
הַיּוֹם עַל-הָאָרֶץ וְאֲדַסְעָרָם אֵינִן לַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה: וְאֲדַבְעִים
מִן-הָאָרֶץ וְהַשְּׁקֵרָה אֶת-בִּלְפָנֵי הָאֲדָמָה: וְיִיצֵר יְחֹוֹה אֱלֹהֵי

Punctis J. M. Fleischman sculpsit. 1744.

Auguftyn Rabbinifch.

אל מחשבת מעלת עיונו טעשה מלאכת שמים וארץ גם מלאכיו עושי רצונו אשר עתקו גם גברו חיל בפעולות השכלתם הכי נכבדת הנה הנס גבורי כח עושי דברו בהניעם הגופים היקרים או בלכתם אנה ואנה בשליחותו של מקום והגלגלים אשר נשא לבס אותם בחכמה לחשוב מחשבת בעיון על דעת שלעים וכן רבים הלוא גם הם עושי מלאכה דרך גלגולם לרצון קונם אס כן למה זה יעמוד ברוק האיש הנלבב בני האנושי בכלל וביסוד יעלים לבלתי נתון הזע השלמית לטעמו בעיון וצמע

Mediaan Rabbinifch Hoogduitsch.

דאט גיביסן דא: קעלזיין : די דא האט גיגעטן דא: זיקליין : דא האט גיקויפט דא: פעערליין : אוק לוויא טיזונג פענוג : איין זיקליין : קאמ און: זיבר העק גאט : אול טעכט דען אלזך האות : דער דא האט גיטעכט דען טוחט : די עק האט גיטעכט דען אקסן : די ער האט גיטרוקן דא: זיטליין : די דא האט פער צעטט דא: פייארליין : די דא האט פער ברענט דא: טטעקליין : די דא האט גיטלאגן דא: הינטליין : די דא האט גביטן : דא: קעלזיין : די דא האט גיגעטן דא: זיקליין : די דא האט גיגעטן זיקליין : די דא האט פערט דא: פעטרליין : אוק לוויא טיזונג פענוג : איין זיקליין איין זיקליין :

Garmond Rabbinifch.

אלטגיא בפעלות השכלות עצמו המעולה שבפעולות השכליות וזה ראשית לולז רף אל מחשבת מעלת עיונו טעשה שלאכת שמים וארץ גם מלאכיו עושי רצונו אשר עתקו גם גברו חיל בפעולות השכלתם הכי נכבדת הנה הנס גבורי כח עו סו דברג בהניעם הגופים היקרים או בלכתם אנה ואנה בשליחותו של מקום והגלגלים אשר נשא לבס אותם בחכמה לחשוב מחשבת בעיון על דעת שלמים וכן כדים הלוא גם הם עושי מלאכה דרך גלגולם לרצון קונם אס כן למה זה יעמוד ברוק האיש הנלבב בני האנושי בכלל וביסוד יעלים לבלתי נתון הזרע השלמות לטעמו בעיון וצמעשה הן האדם היה כל ספק באחד משם לדעת טוב צמיון וצמ עשה אפס כי לא תהי תפארתו שלימה מבלעדקהס אף לא לאדם דרכו להציבג ולות מעשים באזעים ממראה עיני אשר יראה רק כאשר ישית עליו צעל התו

Text Armenifch.

աբգդեզըթժելխծկհճղճմյ
 նշոչպղռզսվարցւփքեֆօ։՝(
 1234567890 բելեղյ յշէջվց
 քււ,) մե մէ մի միս մկ մն մից քը քե ք

Augustyn Armenifch.

✠ ✠ ✠ ~ ՄԻ ՏԻ ԱՅ ~ ✠ ✠ ✠ ԱԲԳ
 ԴԵ Չ Պ Ե Ը Թ Ժ Ի Լ Խ Ծ Կ Զ Գ
 Տ Մ Յ Ն Ը Ո Չ Պ Զ Ռ Ս Վ Տ Ր Յ Ի Փ
 Բ Օ Ֆ ✠ ~ ✠ ✠ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 ✠ ✠ ✠ ✠
 Աբգդեզըթժելխծկհճղճմյ նշոչպղռզսվարցւ
 փքեֆօ։՝

Mediaan Armenifch.

Ջրարծաթն (որև՛ սնդիկ, ժխլայ՛ և զխալակ ասի։)
 հեղուկ երակի՛ ՚ի մետաղական ջրոյ . կարուն հողակ
 յին , քաջամակարդ ընդ ծրծմբոյ՛ և շնչալի . ցուրտ
 խոնաւ՛ և սպիտակ յ՛ արտաքուստ . ջերմ չոր՛ կրմիր՛
 և ամենազոյն ՚ի ներքուստ . Թախանցունէ ընդ մե
 տալս՛ զորս մերձենալովն լուծանէ . և է՛ նիւթ ամ
 մետաղից . զև պարունակէ զամենայն մետաղս :՛
 քանդակեալ եղև և տալեցաւ : ՚ի Թո՛ւն փրկչին
 նշոչ . մայխսի մէկ : յ՛ ամստեղաւ :

Descendiaan Armenifch.

ԱԲԳԴԵԶԸԹժԵԼԽ
 ԾԿՀՁՂՃՄՅՆԸՈՉՊ
 ՋՌՍՎՏՐՅԻՓԲՕ։ՏԻ
 աբգդեզըթժելխծկհճղճ
 մյնշոչպղռզսվարցւփքեֆօ։
 Աբգդեզըթժելխծկհճղճ
 նշոչպղռզսվարցւփքեֆօ։

Op Hout geslagene Figuur-Letteren.

Het Alphabeth bestaat uit 28 stuks, à f 16-16-:
en een enkele Letter één Gulden.

Op Hout geslagene W tot Begraafnis-Brieven,
à 24 Stuivers het stuk.

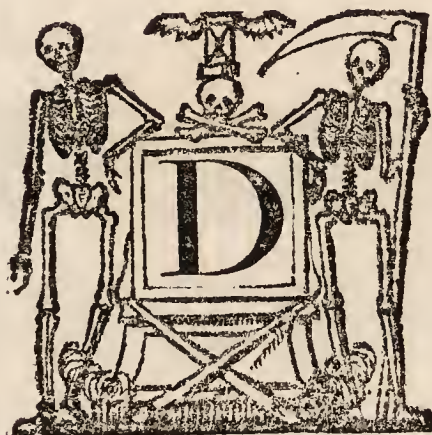
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

Op Hout gesslagene Initiaal-Figuuren,
à 24 Stuivers het stuk.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Tytel-Cieraaden, 3 stuks.

No. Dubbelde Text Bloemen.

Dubbelde Augustyn.

Dubbelde Mediaan.

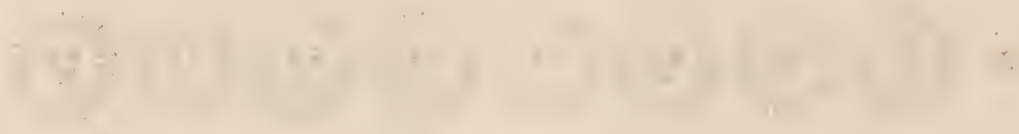
Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference number.

Handwritten text below the butterfly illustration.

Handwritten text below the second row of insect illustrations.

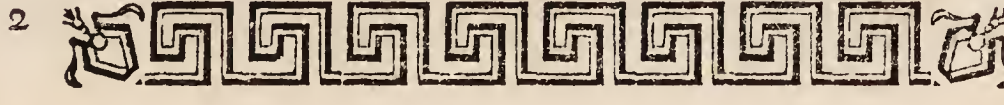
Handwritten text below the fourth row of insect illustrations.

No. Vervolg van Dubbelde Mediaan.

Paragon.

No.

Vervolg van Paragon.

Text.

No.

Vervolg van Text.

5

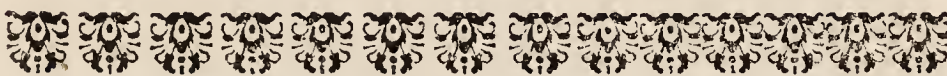
6

7

8

9

10

11

12

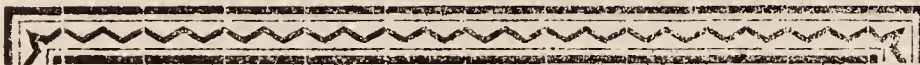

Augustyn.

1

2

3

4

5

6

7

8

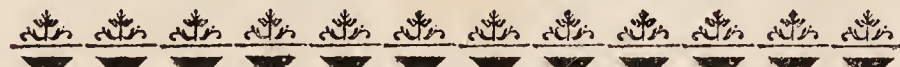
10

11

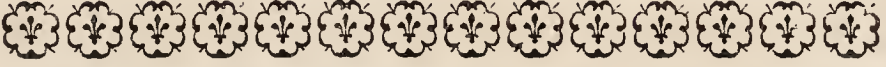

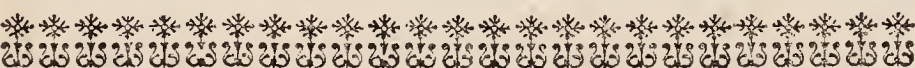
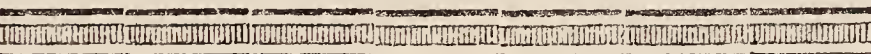

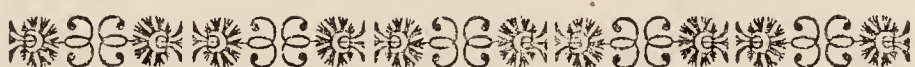

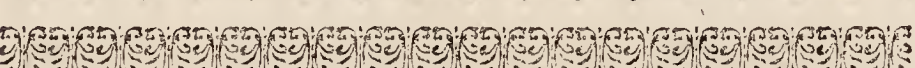
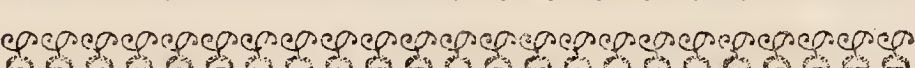

12

[The text on this page is extremely faint and illegible due to low contrast and blurring. It appears to be a list or a series of entries, possibly a table with multiple columns, but the specific content cannot be discerned.]

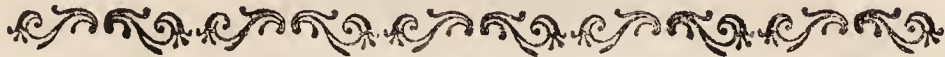

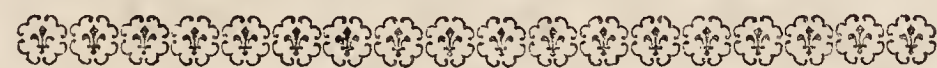

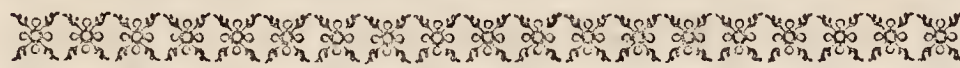

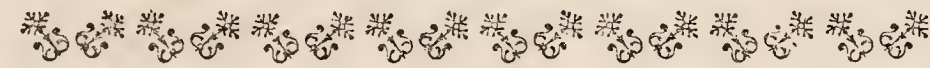

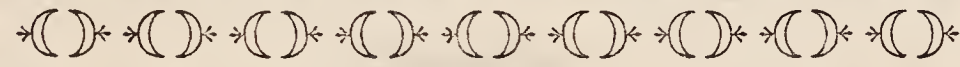

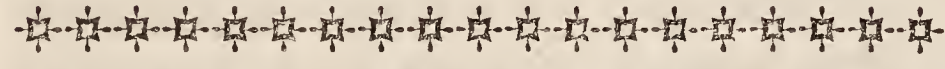

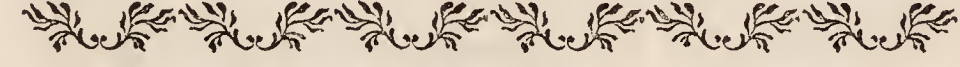

Vervolg van Augustyn.

- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 29
- 30

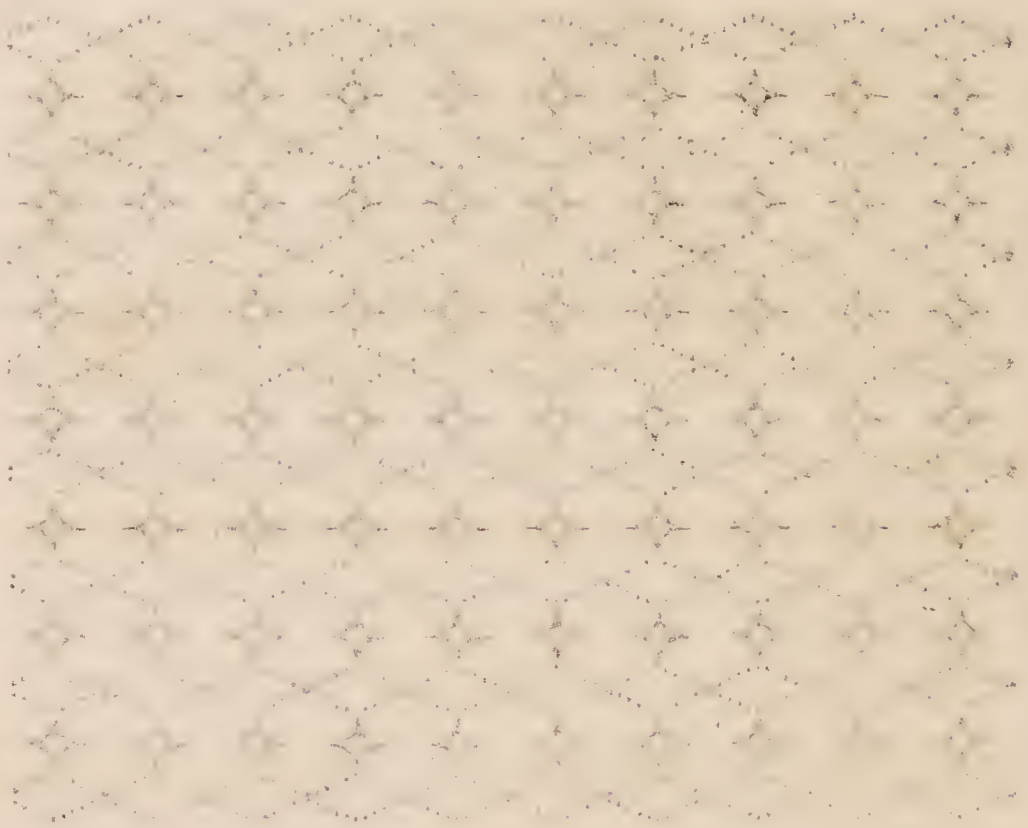
Mediaan.

- 1
- 2

Vervolg van Mediaan.

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25

श्रीगणेशाय नमः

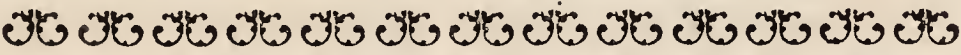

श्रीगणेशाय नमः

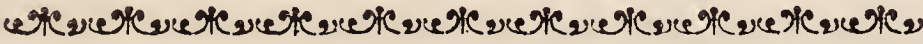
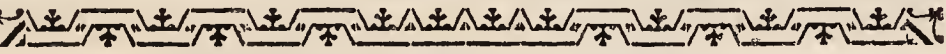
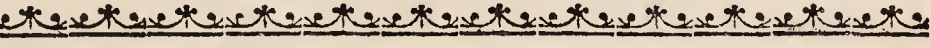
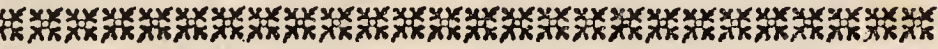

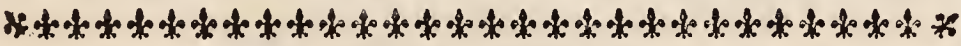

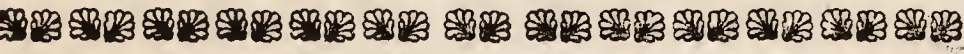
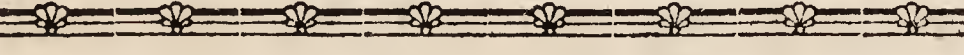

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ २ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ३ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ४ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ५ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ६ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ७ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ८ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ९ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ १० ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ११ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ १२ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ १३ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ १४ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ १५ ॥

No.

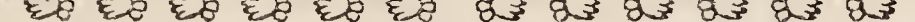
Vervolg van Descendiaan.

- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23

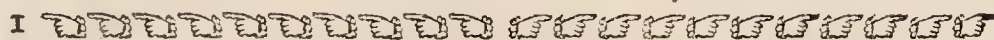
Galjart.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18

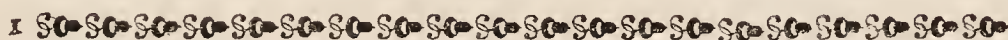
Vervolg van Galjart.

- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25

Collonel.

Nonparel.

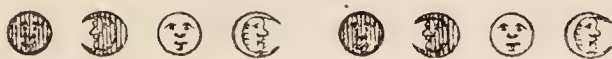
Dubbelde Auguftyn Maanen.

Text Maanen.

Descendiaan Maanen.

Text **W L B d W L B d**

Mediaan doorsneede Cyffers.

11 22 33 44 55 66 77 88 99 00

Descendiaan doorsneede Cyffers.

11 22 33 44 55 66 77 88 99 00

Mediaan Chymische, Astronomische, Medicynsche, Algebraische, Wiskundige &c. Teekenen.

※※ ΔΔ ∞∞ ♀♀ ♂♂ VVA XXX OOV VVR
 ♂♂ ♂♂ ♂♂ ♂♂ ♂♂ :::: αα :::: ΔΔ 88 ÊÊ UUU
 XX 22 :::: :::: 33 88 ※※ ⊕⊕ ⊖⊖ 00 00 00
 MM AA LL LL ♀♀ ⊕⊕ ⊖⊖ ΔΔ VVR EE ⊕⊕
 FF 0000 ⊕⊕ ⊖⊕ ♂♂ ⊕⊕ VV OOO 88
 ⊕⊕ ⊕⊕ ⊕⊕ ⊕⊕ ⊕⊕ ⊕⊕ ⊕⊕ ⊕⊕ MP MP ♀♀))
 44 ΨΨ ☠☠ EE ⊕⊕ UUU MB MB VB VB (())
 R R □□ ⊕⊕ ΔΔ * * ▽ ▽ ♂♂ == <<
 11 99 33 33 ×× ♂♂ ♀♀ ⊕⊕ VV — — + + ÷ ÷

Descendiaan Planeeten, Hemels-Teekenen &c.

h h 44 ♂♂ ⊕⊕ ♀♀ ♂♂ ☾☾
 VV 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 ΩΩ 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 + + 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88

Descendiaan Teekenen voor de Boeren-Almanach.

/ / 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88

Garmond Planeeten en Hemels-Teekenen.

h h 44 ♂♂ ⊕⊕ ♀♀ ♂♂ ☾☾ VV 88 88 88 88
 ΩΩ 88 88 88 88 88 88 88 88

Brevier Planeeten, Hemels-Teekenen &c.

h h 44 ♂♂ ⊕⊕ ♀♀ ♂♂ ☾☾ 88 88 88 88 88 88
 + + 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88
 88 88 88 88 88 88 88 88 88 88

Voor het overige zyn in deeze Lettergieterij nog meer dan honderd differente Chymische, Astronomische en andere Characteren en Teekenen bevindelyk; kunnende deeze en de hier nog niet uitgedrukte, alle op Descendiaan en Mediaan Corpus gegooten worden, na believen.

PLATE I. THE SEATED FIGURE OF THE GODS.
The figure is seated on a high, ornate throne. The figure is draped in long, flowing robes. The figure holds a staff or scepter. The figure is surrounded by a decorative border.

Oude
Hollandse Letteren.
Z Y N D E
EERSTELINGEN
D E R
BOEK-DRUKKONST,

Weinig Jaaren na de Uitvinding dier nooit vol-
preezen Konst gesneden en gemaakt,

Waarschynelyk tusschen de Jaaren

1470 en 1480.

D E
M A T R Y Z E N
V A N D I E
L E T T E R E N

Zyn thans bevindelyk in de
HAERLEMSE LETTERGIETERY

V A N
J O H A N N E S E N S C H E D E ,

Waarop de navolgende vyf Specimina (byna van
gemeen Lood) zyn gegooten, in 't Jaar 1768,
En vervolgens gedrukt.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1907

PHYSICAL CHEMISTRY

BY

HERBERT F. MARKS

AND

JOHN R. DILLON

CHICAGO, ILLINOIS

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1907

10

MARKS

AND

DILLON

CHICAGO

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

10

PHYSICAL CHEMISTRY

BY

HERBERT F. MARKS

AND

JOHN R. DILLON

CHALCOGRAPHIA,

sive

Typi Ænei, et Matrices
Plumbeæ.

A B C D

E F G H

N S T O

De Stempels van deeze Letteren zyn in Koper gefneden, en in Loode Matryzen geslaagen en gegooten; gelyk zulks in den beginne, na de Uitvinding der Houtfneden, door de eerste Lettergieters is gedaan; daarvan heeft die Manier, door de vroegere Geleerden, namenlyk *Bergellanus*, en andere, die van de Uitvinding der Boekdrukknst gemeld hebben, de Naam van *Chalcographia* gekregen. Deeze Matryzen zyn omtrent 250 Jaaren gemaakt geweest; zynde in dezelfde smaak en manier als die van *Albert Durer*, die een byzonder Tractaat over de Figuur en Proportie der Letteren in 1525 uitgegeeven heeft; en worden deeze hier maar uit curiositeit geplaatst.

GALILEO GALILEI

Opus

A B C D

E F G H

I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Gothise Monnikke Letteren.

A A A A B B C C D D E E
 F F G G H H I I K K L L
 M M N N O O P P Q Q R R
 S S T T U U V V X X Y Y Z

Oude Hollandse Letteren, van 1470 à 1480.

Dit is die ploghe vanden spiegel
 onser behoudnisse. ✠

Smie ter rechtuaerdichet ve
 le mēschē leren selle blenckē
 alse sterrē in die ewighe ewic
 heden. Hier om ist dat ic totter leri
 ghe vele mēschē dit boeck heb aēge
 dacht te vgaederē. Indē welkē die ghe
 ne diet lesen leringhe gheuē en otfan
 ghē sellen. Ic vmoede dat gheen dinc
 dē mēsche nutter is in desē teghewo
 erdighe leuē. dan te bekenē sijn sce
 ppē sijn condicie en eyghe wesen. ✠

A B C D E F G H I K L M N O
 P Q R S T V W X Y Z ✠

Abbreviatuuren.

Cppāpēhdoāā? & sūhāēcōāhgdēm
 ph/ēhūmāōpōpēpū? pō:ōpēūāp
 qāānā/ qūpūhūp? : p p? qūq? = : h ✠

Deeze Letteren, en voornaamenlyk de Matryzen,
 zyn ongemeen raar en zeldzaam!

Gothise Monnikke Letteren.

A B C D E F G H I K L M N
O P Q R S T U V X Y Z

Oude Hollandse Letteren.

Præterito pl̄p̄p̄tō cū voluist ē oluisses volui:
v̄ pl̄r cū voluissent? voluissetis voluissent.
Futūo cū voluero volueris voluerit: v̄ pl̄r
cū voluerim? voluēt̄s voluē Infinitiu m̄do
s̄iñ numr̄s v̄ p̄sonis tpe p̄nti p̄tito ip̄tō fle
Prætiō p̄tō v̄ pl̄p̄p̄tō voluisse. Futū caret.
Gerūdia l̄ p̄ticipialia ūba sunt h̄: volēdi vo
lēdo volendū. Supinis caret. Unum par
ticipium habet q̄d est volens.

Textus magistri Donati punctis
interrogatiuis distinctus: finit.

A A B B C C D D E E F F G G H H I I K K L
M M N N O O P P P P Q Q R R S S T T
V V W W X X Y Y Z Z
¶ Soli Deo Gloria. †

Abbreviaturen.

Aq̄p. / q̄. b̄ff / t̄. q̄s (ḡi: q̄. h̄ p̄r̄ll̄be: t̄t̄ v̄ ōd̄a
ch̄q̄: q̄s̄ēa: ūfl̄m̄ȳs̄th̄ p̄p̄r̄ȳīq̄o? ch̄ll̄ȳe? p̄ū
q̄t̄ūe? ūc̄ad̄q̄ p̄c̄ q̄ ḡm̄d̄ap̄m̄ p̄. w̄t̄th̄o ¶. ēam̄
p̄. s̄ḡp̄st̄: d̄ad̄ū. ff̄ēb̄fl̄z. v̄ḡh̄ēh̄ p̄. t̄ll̄n̄p̄d̄
q̄. ē. b̄ūp̄ v̄h̄ q̄: h̄ēh̄q̄īb̄ h̄ē q̄ōīōh̄p̄m̄st̄l̄b̄t̄? s̄.
: w̄. h̄ōēh̄q̄ ḡ. w̄h̄ēq̄. ūl̄p̄. fl̄ēll̄ p̄ p̄p̄ȳs̄h̄ȳ. p̄
n̄n̄ ūl̄b̄p̄p̄h̄ q̄ t̄ēḡp̄ū. h̄ē q̄l̄p̄ȳ. v̄īāfl̄d̄m̄ q̄n̄c̄
ēēh̄ch̄: † t̄t̄n̄ ¶. †: ēl̄ t̄ī. ē

Deeze Letteren zyn tusschen de Jaaren 1470 en 1480 gesneden, de Matryzen zyn
zeer gebrekkelyk gejusteert; en word alleen hier van een Afdruk vertoond, om de
zeldzaame Overblyfzelen der eerste Boekdrukkonst tegen deeze tegenwoordige
Letterproef te vergelyken; nademaal thans de Lettergietry alhier in Haarlem,
de Geboorteplaats der Boekdrukkonst, tot de grootste volmaaktheid gebracht is.

LYST DER PRYZEN van alle de
 uitmuntende LETTEREN, door
 wylen den Heer J. M. FLEISCHMAN,
 en andere Konstenaars, gesneeden,
 dewelke in de Haerlemsche Lettergie-
 tery van JOANNES ENSCHEDE
 gegooten worden, alle gesteld op Hol-
 lands Courant Geld.

Groote Opgeflagen Capitalen, 't Stuk, ——— 10 Stuiv.
 Kleine Opgeflagen Capitalen, 't Stuk, ——— 6 ———

C A P I T A L E N.

Paryssche Canon Capitalen, het B , ——— 10 Stuiv.
 Dubbelde Paragon dito, ——— ——— 10 ———
 Dubbelde Text dito, ——— ——— 10 ———
 Dubbelde Augustyn dito, ——— ——— 10 ———
 Dubbelde Augustyn verbeterde dito, ——— 11 ———
 Dubb. Descendiaan dito, van *Fleischman*, 11 ———
 Dubbelde Garmond dito, ——— ——— 11 ———
 Dubbelde Gaillart dito, van *Fleischman*, 11 ———
 Dubbelde Brevier dito, van *Fleischman*, — 11 ———

Paryssche Capitalen Cureyf, ——— ——— 15 ———
 Dubbelde Paragon Cureyf, ——— ——— 15 ———
 Dubbelde Text Cureyf, ——— ——— 15 ———
 Dubbelde Augustyn Cureyf, ——— ——— 15 ———
 Dubbelde Mediaan Cureyf, ——— ——— 15 ———

Paryssche Geschaduwde Capitalen, ——— 20 ———
 Dubbelde Paragon Geschaduwde dito, ——— 20 ———
 Dubbelde Text Geschaduwde dito, ——— 20 ———
 Dubbelde Augustyn Geschaduwde dito, — 20 ———
 Dubbelde Mediaan Geschaduwde dito, ——— 20 ———

GEFIGUREERDE CAPITALEN.

Dubbelde Descendiaan Gefigureerde Capi-
 talen, het B , ——— ——— ——— 22 Stuiv.
 A Dub-

Dubbelde Mediaan Geschaduwde Gefigu- reerde Capitalen, het fß, — — —	22	Stuiv.
Dubbelde Garmond Geschaduwde Gefigu- reerde Capitalen, — — —	22	—

ROMEINSCHE EN CURCYFSCHE SCHRIFTEN.

Paryffche Canon Romein No. 1., het fß,	10	Stuiv.
Groote Canon Romein, — — —	10	—
Groote Canon Curcyf, — — —	10	—
Kleine Canon Romein, — — —	10	—
Kleine Canon Curcyf, — — —	10	—
Afcondonica Romein, — — —	10	—
Afcondonica Curcyf, — — —	10	—
Paragon Curcyf, (<i>Quicunque</i>) — — —	10	—
Paragon Romein, — — —	10	—
Paragon Curcyf, (<i>Het loon</i>) van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Paragon Curcyf, (<i>Roterodami</i>) — — —	10	—
Kleine Paragon Romein, — — —	10	—
Kleine Paragon Curcyf, — — —	10	—
Text op Paragon Romein, van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Text op Paragon Curcyf, van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Text Romein, van <i>Fleifchman</i> , — — —	11	—
Text Curcyf, van <i>Fleifchman</i> , — — —	11	—
Kleine Text Romein No. 2., — — —	10	—
Kleine Text Curcyf No. 2., — — —	10	—
Kleine Auguftyn Romein, — — —	10	—
Kleine Auguftyn Curcyf, — — —	10	—
Auguftyn op Text Romein, van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Auguftyn op Text Curcyf, van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Auguftyn Romein No. 1., van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Auguftyn Curcyf No. 1., van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Auguftyn Romein No. 2., van <i>Fleifchman</i> ,	11	—
Mediaan op Auguftyn Romein, van <i>Fleifch-</i> <i>man</i> , — — —	12	—
Mediaan op Auguftyn Curcyf, van <i>Fleifch-</i> <i>man</i> , — — —	12	—
Mediaan Romein, van <i>Fleifchman</i> , — — —	12	—
Mediaan Curcyf, van <i>Fleifchman</i> , — — —	12	—
Mediaan Romein No. 2., — — —	11	—
Mediaan Curcyf No. 2., — — —	11	—

Defcen-

Descendiaan op Mediaan Romein, van <i>Fleischman</i> , het \mathfrak{B} , — — —	13	Stuiv.
Descendiaan op Mediaan Curcyf, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Descendiaan Romein, Eerste Schrift, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Descendiaan Romein, Tweede Schrift, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Descendiaan Romein, Derde Schrift, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Descendiaan Curcyf, Eerste Schrift, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Descendiaan Curcyf, Tweede Schrift, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Descendiaan Curcyf, Derde Schrift, van <i>Fleischman</i> , — — —	13	—
Garmond op Descendiaan Romein, van <i>Fleischman</i> , — — —	14	—
Garmond op Descendiaan Curcyf, van <i>Fleischman</i> , — — —	14	—
Groote Garmond Romein, — — —	14	—
Garmond Romein No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	16	—
Garmond Curcyf No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	16	—
Garmond Romein * No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	16	—
Garmond Curcyf * No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	16	—
Kleine Garm. Romein No. 2., v. <i>Fleischman</i> ,	18	—
Kleine Garm. Curcyf No. 2., v. <i>Fleischman</i> ,	18	—
Galjart Romein No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	20	—
Galjart Curcyf No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	20	—
Galjart Romein No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	20	—
Galjart Curcyf No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	20	—
Groote Brevier Romein, van <i>Fleischman</i> ,	22	—
Groote Brevier Curcyf, van <i>Fleischman</i> ,	22	—
Brevier Romein, van <i>Fleischman</i> , — —	22	—
Brevier Curcyf, van <i>Fleischman</i> , — —	22	—
Collonel Romein, van <i>Fleischman</i> , — —	32	—
Collonel Curcyf, van <i>Fleischman</i> , — —	33	—
Joly Romein No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	—	38 —
Joly Curcyf No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	—	40 —
Joly Romein No. 2., — —	—	36 —
Joly Curcyf No. 2., — —	—	38 —
Nonparel Romein, van <i>Fleischman</i> ,	—	44 —
Nonparel Curcyf, van <i>Fleischman</i> , — —	—	46 —

Engelsche Nonparel Romein, het ff ,	—	42	Stuiv.
Engelsche Nonparel Curcyf,	—	44	—
Parel Romein No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	—	60	—
Parel Romein No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	—	60	—
Parel Romein No. 3.,	— — —	55	—
Parel Curcyf No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	—	65	—
Parel Curcyf No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	—	65	—
Parel Curcyf No. 3.,	— — —	60	—
Robyn Romein No. 1., van <i>Fleischman</i> ,		75	—
Robyn Romein No. 2.,	— — —	70	—
Robyn Curcyf,	— — —	70	—
<i>Non plus Ultra</i> , gezegt: Diamant Romein, van <i>Fleischman</i> ,	— — —	5	Guld.

NEDERDUITSCH E SCHRIJFTE N.

Groote Canon Duits, van <i>Fleischman</i> , het ff ,	—	11	Stuiv.
Kleine Canon Duits, van <i>Fleischman</i> ,	—	11	—
Paragon Duits, van <i>Fleischman</i> ,	—	11	—
Text Duits, van <i>Fleischman</i> ,	— — —	11	—
Augustyn Duits No. 1., van <i>Fleischman</i> ,		11	—
Augustyn Duits No. 2.,	— — —	10	—
Mediaan Duits No. 1., van <i>Fleischman</i> ,		12	—
Mediaan Duits No. 2.,	— — —	11	—
Descendiaan Duits No. 1., van <i>Fleischman</i> ,		13	—
Descendiaan Duits No. 2.,	— — —	12	—
Garmond Duits, van <i>Fleischman</i> ,	—	16	—
Brevier Duits, van <i>Fleischman</i> ,	—	22	—
Colloncl Duits, van <i>Fleischman</i> ,	—	32	—
Parel Duits No. 1., van <i>Fleischman</i> ,	—	60	—
Parel Duits No. 2., van <i>Fleischman</i> ,	—	60	—
<i>Non plus Ultra</i> , gezegt: Robyn Duits, van <i>Fleischman</i> ,	— — —	75	—

M U Z I E K.

Volmaakte en Volkomene Muziek, van <i>Fleischman</i> ,	— — —	5	Guld.
Text Muziek- en Psalm-Nooten, v. <i>Fleischman</i> ,		50	Stuiv.
Groote Augustyn Muziek- en Psalm-Nooten, van <i>Fleischman</i> ,	— — —	50	—
Augustyn Psalm-Nooten, van <i>Fleischman</i> ,		40	—
Augustyn Nooten-Letteren, van <i>Fleischman</i> ,		50	—

Mc-

Mediaan Psalm-Nooten , van *Fleischman* , 't W, 45 Stuiiv.
 Descendiaan Psalm-Nooten , van *Fleischman* , 50 —
 Descendiaan Psalm-Nooten , van *C. van Dyk* , 45 —

GESCHREVEN SCHRIJFEN.

Dubbelde Paragon Geschrevene Capitalen ,
 het W, — — — — 22 Stuiiv.
 Dubbelde Augustyn Geschrevene Capitalen , 22 —
 Dubbelde Mediaan Geschrevene Letteren , 20 —
 Dubbelde Descendiaan Geschrevene dito ,
 van *Fleischman* , — — — 22 —
 Dubbelde Garmond Geschrevene dito , van
Fleischman , — — — — 36 —
 Text Oud Geschreven , — — — 20 —
 Augustyn Oud Geschreven , — — — 20 —

GRIEKSCHE, HEBREEUWSCHE

E N

OOSTERSCHE SCHRIJFEN.

Dubbelde Paragon Grieksche Capitalen ,
 het W, — — — — 20 Stuiiv.
 Dubbelde Text dito , — — — — 20 —
 Dubbelde Mediaan dito , — — — — 20 —
 Dubbelde Descendiaan dito , van *Fleischman* , 22 —
 Dubbelde Garmond dito , — — — — 20 —
 Dubbelde Brevier dito , van *Fleischman* , — 22 —
 Parysche Geschaduwde Grieksche Capitalen , 30 —
 Dubbelde Paragon dito , — — — — 30 —
 Dubbelde Text dito , — — — — 30 —
 Dubbelde Augustyn dito , — — — — 30 —
 Text Grieksch , — — — — 24 —
 Augustyn Grieksch No. 1. , van *Fleischman* , 30 —
 Augustyn Grieksch No. 2. , — — — — 30 —
 Mediaan Grieksch , — — — — 32 —
 Descendiaan Grieksch , van *Fleischman* , — 40 —

Garmond Grieksch No. 1., het ff ,	—	—	—	44	Stuiv.
Garmond Grieksch No. 2.,	—	—	—	44	—
Brevier Grieksch No. 1.,	—	—	—	50	—
Brevier Grieksch No. 2.,	—	—	—	55	—
Collonel Grieksch,	—	—	—	75	—
Text Arabifch, van <i>Fleischman</i> ,	—	—	—	40	—
Augustyn Arabifch,	—	—	—	40	—
Text Maleitfch, van <i>Fleischman</i> ,	—	—	—	40	—
Augustyn Romein Maleitfch,	—	—	—	24	—
Brevier Romein Maleitfch,	—	—	—	44	—
Canon Hebreeuwfch, met Punten,	—	—	—	40	—
Canon Hebreeuwfch, zonder Punten,	—	—	—	20	—
Paragon Hebreeuwfch No. 1., zonder Punten,	—	—	—	20	—
Paragon Hebreeuwfch No. 1., met Punten,	—	—	—	40	—
Paragon Hebreeuwfch No. 2., zonder Punten,	—	—	—	20	—
Paragon Hebreeuwfch No. 2., met Punten,	—	—	—	40	—
Text Hebreeuwfch, zonder Punten,	—	—	—	22	—
Text Hebreeuwfch, met Punten,	—	—	—	44	—
Text Hebreeuwfch, van <i>Athias</i> , zonder Punten,	—	—	—	30	—
Text Hebreeuwfch, van <i>Athias</i> , met Punten,	—	—	—	60	—
Augustyn Hebreeuwfch, zonder Punten,	—	—	—	22	—
Augustyn Hebreeuwfch, met Punten,	—	—	—	60	—
Augustyn Hebreeuwfch No. 2., zonder Punten,	—	—	—	22	—
Brevier Hebreeuwfch, zonder Punten,	—	—	—	40	—
Brevier Hebreeuwfch, met Punten,	—	—	—	60	—
Collonel Hebreeuwfch, met Punten,	—	—	—	50	—
Augustyn Rabbinifch,	—	—	—	22	—
Mediaan Rabbinifch Hoogduitsch,	—	—	—	22	—
Descendiaan Rabbinifch Hoogduitsch,	—	—	—	22	—
Garmond Rabbinifch,	—	—	—	22	—
Brevier Rabbinifch,	—	—	—	30	—
Mediaan Hoogduitsch,	—	—	—	12	—

FRACTIONS, of HALVE CYFFERS, 6 Soorten.

<i>Text</i> , is <i>Galjart</i> of <i>Brevier</i> Corpus, 't ſſ	25	Stuiv.
<i>Augustyn</i> , is <i>Collonel</i> Corpus, — —	36	—
<i>Mediaan</i> , is <i>Parel</i> Corpus, — —	60	—
<i>Descendiaan</i> , is tuffchen <i>Parel</i> en <i>Robyn</i> , — —	75	—
<i>Garmond</i> , is <i>Robyn</i> Corpus, — —	80	—
<i>Galjart</i> , is <i>Diamant</i> Corpus, — —	5	Guld.

NB. Alle deeze gebroken of halve Cyffers zyn van *Fleischman* gefneden, en van eene verwonderlyke accuratesse.

Op Hout geflagene <i>Figuur-Letteren</i> , het geheele <i>Alphabeth</i> , 28 Stuks, 16 Guld.	16	Stuiv.
Een <i>Letter</i> , 't <i>Stuk</i> , — —	20	—
<i>W</i> tot <i>Begraafnis-Briefjes</i> , 't <i>Stuk</i> , — —	24	—
<i>Initiaal-Figuren</i> , 't <i>Stuk</i> , — —	24	—

B L O E M E N.

<i>Tytel-Cieraaden</i> , drie <i>Stuks</i> , 't <i>Stuk</i> , —	20	Stuiv.
<i>Dubbelde Text Bloemen</i> , het ſſ, — —	20	Stuiv.
<i>Dubbelde Augustyn</i> dito, — —	20	—
<i>Dubbelde Mediaan</i> dito, — —	20	—
<i>Paragon</i> dito, — — —	20	—
<i>Text</i> dito, — — —	20	—
<i>Augustyn</i> dito, — — —	20	—
<i>Mediaan</i> dito, — — —	20	—
<i>Descendiaan</i> dito, — — —	22	—
<i>Galjart</i> dito, — — —	24	—
<i>Collonel</i> dito, — — —	40	—
<i>Nonparel</i> dito, — — —	40	—
<i>Almanachs-Teekenen</i> , — — —	20	—
<i>Mediaan doorsneede Cyffers</i> , — — —	22	—
<i>Descendiaan doorsneede Cyffers</i> , — — —	24	—
<i>Mediaan Chymifche, Astronomifche, Medi-</i> <i>cynfche, Algebraifche &c. Teekenen</i> , — — —	22	—
<i>Descendiaan</i> dito, — — —	24	—
<i>Boeren-Almanachs-Teekenen</i> , — — —	24	—
<i>Garmond Planeeten &c.</i> , — — —	30	—
<i>Brevier</i> dito <i>Teekenen</i> , — — —	40	—

Linien van alle Corpfen , na rato Dubbeld Geld.

Dubbelde gegooten en geschaafde Linien ,
 van 1 , 2 , 3 en 4 Lynen , op Augustyn ,
 Mediaan of Descendiaan Corpus , 't ₤ 30 Stuiv.
 Garmond dito , — — — — — 40 —

Alles contant , zonder eenig Rabat.

De oude Letterspecie word in gemelde Lettergietry ontfangen à $2\frac{1}{2}$ Stuiver 't ₤ , mits dat dezelve *franco* in de Lettergietry geleverd word.

NB. Men bedient zig in deeze Lettergietry van het zwaar Amsterdams-Gewigt ; wordende daarmede uit- en ingewogen , en geenzints ligt Gewigt gebruikt.

Deeze bovenstaande Pryzen der Letteren zyn zom- migen wel eenigzins verhoogd ; doch eenigen zyn op den ouden prys gebleeven : De Pryzen hadden eerder (naar mate dat de Materiaalen , als Lood , Antimonie en de Brandstof , veel duurder zyn , als over 10 à 12 Jaaren) veel hooger behooren gesteld te worden , aangemerkt daarby noch gekomen zyn , alle de Nieuwig- heden en Byvoegzelen , die zedert 20 Jaaren in de Let- tergietry zyn ingevoerd , welke dezelve ongemeen kostbaar hebben gemaakt , en de Loonen hebben doen verhoogen &c.

Voorts dienen de respectieve Boekdruckers te remar- queeren , dat deeze Pryzen alle gesteld zyn naar de ordinaire *Hollandsche hoogte* , in deeze Landen gebrui- kelyk ; indien Buitenlanders deeze Letteren ordonnee- ren te gieten op Engelsche en Spaansche hoogte (welke hoogte een tiende Deel lager is) zo is ook de Prys van alle de Soorten Letteren een tiende Deel meerder ; als: By exempel , 1 ₤ Hollandsche hoogte kost 11 Stuivers ; 1 ₤ Spaansche hoogte 12 Stuivers , enz.

E I N D E.

Lettergieterij van Joannes Enschede te Haarlem.

C. v. Noorde, ad Viv. del. & Fr. 1768.

